

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izjaha vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P.: Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiales: Novo mesto.

SCLOVENECE

Italijanska premoč v Sredozemlju

Italija iz dneva v dan utrjuje svojo premoč v Sredozemlju — Letalski napad na Aleksandrijo — Ohromitev Malte — Ducejeva zahvala vrhovnemu poveljniku italijanskega vojnega brodograja

Vojno poročilo št. 676

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Vzhodni Cirenajki se je moral sovražnik pod pritiskom naših oddelkov umakniti iz nekaterih prednjih postojank.

V noči na 7. april so Osa letala silovito napadla pomorsko oporišče Aleksandrijo v Egiptu. Številne bombe največjega kalibra so bile spuščene na pristanišče in so povzročile znatno škodo na vojaških in industrijskih zgradbah, ki so bile ponovno zadete in zažgane.

Obnovljeno je bilo močno bombardiranje Malte: nemške eskadrile so zadele tovarne in skladišča na otoku, prisilile k molku nekatere protiletalske baterije ter poškodovale en rušilec.

Pri sovražnem poletu na Bengazi je bilo ubitih ali ranjenih 10 Arabcev.

Eno angleško letalo je sestrelila protiletalska obramba v Derna pri napadu, omenjenem v večerajšem vojnem poročilu. Eno drugo letalo so sestrelili nemški lovci blizu Kreta.

Eno naše letalo se ni vrnilo v oporišče.

Rim, 8. apr. AS. Duce je sprejel admirala Angela Jacchima, vrhov. poveljnika italijanskih pomorskih sil. Ta mu je poročal o pomorski bitki z dne 22. marca, ki je zaradi naglega posega italijanskih pomorskih sil privedla do razpršitve angleškega ladijskega sprevoda ter do hude poškodbe dveh angleških križark ter treh rušilcev.

Duce je admiralu naročil, naj nose njegovo pohvalo poveljništvom in posadkam ladij zaradi njihovega vedenja in zaradi visokega bojevniskega duha, ki so ga vsi pokazali pri tem nastopu, posebno težavnem zaradi okoliščin izredno nasprotujočega vremena.

Madrid, 8. aprila. AS. Razpravljajoč o položaju v Sredozemlju, piše list »Pueblo«, da neprestani letalski napadi italijanskih sil popolnoma onemogočujejo Angležem pomorski promet po Sredozemlju in z Egiptom, kakor tudi možnost angleške ofenzive oziroma nadzorstva nad nasprotno plovo. Italija iz dneva v dan utrjuje svojo premoč nad srednjim Sredozemljem ter onemogoča angleškemu brodograju promet od vzhoda do zahoda, kar je povzročilo zlasti skoraj popolno onesposobljenje Malte. Smelost italijanskih torpednih letal se zdi neprekosljiva in vedno bolj prekaša samo sebe. Katastrofa angleškega brodograja je razvidna iz njegovega omejenega delovanja in dejstva, da so angleške boje ladje že v obrambi pred fašističnim mornarico ter da se izmikajo bojem, oziroma se umikajo, kakor v bitki 22. marca, ko so bile angleške izgube velike. Takrat se je angleški poveljnik odločil za nagli umik in se ni hotel spustiti v boj z italijanskimi silami.

Rim, 8. aprila. AS: V večerajšnjem vojnem poročilu je bilo objavljeno, da so italijanska pomorska sredstva dosegla sijajen uspeh na morju, ko so potopila angleški rušilec »Havock«, »Havock« je imel nekaj nad 1300 ton, oborožen je bil s štirimi 120 mm in z osmimi 40 mm topovi, poleg tega pa je imel 8 evi za spuščanje torpedov in je razvil hitrost 35,5 vozlov na uro. Posadka mu je štela 150 mož.

Štirje meseci japonskih vojnih uspehov

Japonci se bližajo petrolejskim vrelcem v Birmaniji - V Indijskem morju so potopili 20 ladij - Avstraliji grozi resna nevarnost

Tokio, 8. aprila. AS. Danes je potekel četrti mesec vojne na Daljnem vzhodu. Vsi japonski listi so ob tej priložnosti objavili cesarski odlok o vojni napovedi in posvetili prve strani popisom zmagovitih bojev na Malajskem polotoku. Večina uvodnihkov je posvečena slovesnim današnjim obrednim slovesnostim v spomin padlim junakom v Pearl Harbourju.

Lisbona, 8. aprila. AS. Novica, da se v Birmi Japonci bližajo petrolejskemu območju, je vzbudila globoko vznemirjenje v londonskih krogih, kjer pripominjajo, da Birma proizvaja na leto eno milijardo litrov petroleja. Ta petrolej bo zelo pogrešala angleška, predvsem pa Čangkaiksova armada, ki sedaj od nikoder drugod ne more dobiti goriva.

Stockholm, 8. aprila. AS. Dopisnik lista »Svenska Dagbladet« poroča, da se angleški politični in častniški krogi resno zavedajo nevarnosti japonskega napada na Avstralijo, ki je verjetnejši kakor kdaj koli prej, čeprav je obrnena trenutno angleška in svetovna pozornost v Indijo in Birmanijo.

Tokio, 8. aprila. AS. Agencija Domei poroča, da je bilo pri pomorskih akcijah dne 5. in 6. aprila v Indijskem morju potopljenih 20 sovražnih parnikov. Kar se tiče operacij, ki so se pričele v nedeljo ob otoku Cejlonu, se je izvedelo, da se še nadaljujejo. V Tokiu so izjavili, da so dosedanje sovražne izgube znatne. V teh napadih so Japonci uporabili tudi podmornice in zdi se, da Angleži polagoma umikajo svoje pomorske sile iz Indijskega morja.

Tokio, 8. aprila. AS. Japonski list »Miako« piše o strateškem položaju v Aziji in pravi, da je Indija ključ angleškega imperija. Pričakovati je torej treba, da je Anglija trdno odločena braniti Zahodno Indijo, naj velja, kar hoče. Toda če bi hotela ustaviti japonsko napredovanje, bi morala odtegniti mnogo svojih ladij z Sredozemlja in Atlantika.

H Crippsovim posvetom v Indiji: Položaj Indije je vedno bolj nerešljiv

Berlin, 8. aprila. AS: Nemški tisk ironično piše o nekaterih podrobnostih iz govora, ki ga je imel danes popoldne lord Halifax v hotelu »Vill« v New Yorku. Nemški listi pravijo, da je londonska vlada očividno prepustila Halifaxu vlogo napovedovalca angleških neuspehov. Halifax je rekel: »Moramo se učiti ljubiti indijsko ljudstvo!« K temu pripominja »Völkischer Beobachter«, da angleški poslanik ni podrobneje govoril o vzrokih za to »ljubezen«. »Börsen Zeitung« piše, da je bil sicer Halifaxov govor poln groženj in natočevanj. Angleški poslanik, ki zelo dobro pozna položaj in resnično razpoloženje indijskih narodov, je imel pogum reči, da Indijci »ne zahtevajo drugega kakor boriti se za angleško stvar«. »Deutsche Allgemeine Zeitung« odgovarja na to otroško trditve, da je najboljši odgovor nanjo moška in resna zahteva indijskega rodoljuba Boseja, vsebovana v odprtem pismu na Crippsa.

Stockholm, 8. aprila. AS. Londonski dopisnik lista »Dagens Nyheter« poroča, da so bili v londonskih političnih krogih danes zjutraj zelo v skrbeh za usodo Crippsovih pogovorov v Indiji ter da se boje, da se bo njegovo poslanstvo končalo s polomijo. Dejstvo, da je Cripps odložil sestanek s častnikarji od srede na četrtek, smatrajo za zelo neugoden znak.

Lisbona, 8. aprila. AS. Dopisnik lista »Daily

Rim, 8. aprila. AS. Angleška uradna poročevalska agencija priznava, da je bil angleški rušilec »Havock« potopljen ob tuniški obali.

Rim, 8. aprila. AS. Angleška admiraliteta poroča, da se angleška podmornica »Tempest« ni v predvidenem času vrnila v oporišče in da jo je smatrati za izgubljeno.

Nove omejitve v Ameriki

Rim, 8. aprila. AS. Ravnatelj urada za ameriško vojno proizvodnjo Nelson je rekel častnikarjem, da bo med različnimi omejitvami, ki bodo uvedene v Združenih državah s 1. majem tudi kakih 100 vrst predmetov, ki jih izdelujejo iz železa ali jekla. Prav tako bo od maja naprej zaprta večina tovarn za sadne konzerve.

Knez Piemontski, novi vrhovni poveljnik vojska v srednji in južni Italiji, sprejet pri Duceju

Rim, 8. aprila. AS. Duce je sprejel kr. vis. kneza Piemontskega, kibo s 15. aprilom prevzel vrhovno poveljstvo vojska v srednji in južni Italiji ter na otokih.

Nemško vojno poročilo

V Atlantiku potopljenih zopet 16 sovražnih ladij — Pri Skagerraku so zajeli norveške ladje v angleški službi, ki so hotele zbežati v Anglijo

Hitlerjev glavni stan, 8. aprila. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na vzhodnem bojišču so se uspešno nadaljevala lastna napadalna podvzeta. Sovražnik je na večih mestih ponovil svoje brezuspešne napade.

V Severni Afriki so se morale angleške sile umakniti jugovzhodno od Mekilija.

Angleško pomorsko oporišče Aleksandrija je bilo bombardirano v noči na 7. april. V pristaniških dokih je nastala znatna škoda.

Letalski napadi nočnih skupin nemških bombnikov, strmoglavskih in lovskih letal so bili naperjeni proti pristaniščem in preskrbovalnim napravam v La Valetti, proti skladišču torpedov Caiafrana in proti angleškim letališčem na otoku Malti. V taboriščih, ladjedelnicah in pristaniških napravah so izbruhnili veliki požari.

Prav tako je bila z bombami zadeta v doku zasidrana lahka angleška križarka.

Kakor je bilo objavljeno v posebnem poročilu,

so nemške podmornice v Atlantiku potopile 16 sovražnih trgovskih ladij s skupno 104.006 tonami, od teh 13 pred ameriško in 3 pred afriško obalo.

Lahke nemške pomorske sile so v Skagerraku ustavile nekaj norveških ladij, ki so bile na jete od angleške vlade in so ležale v nekem švedskem pristanišču, pa so se skušale pod vodstvom angleških kapitanov prebiti proti Angliji. Vmes so posegli nemški stražni čolni; letalstvo je potopilo 5 ladij s 26.674 tonami ter neko nadaljnjo 6305-tonsko ladjo. Dve ladji sta se rešili na ta način, da sta zbežali zopet v švedske obrežne vode.

Zadnjo noč so nemška letala napadla važna preskrbovalna pristanišča in doke ob izlivu Humbra. Opazili so močne požare.

Berlin, 8. aprila. AS. DNB je izvedel od pristojnih vojaških virov, da je od 1. januarja do 5. aprila sovjetsko letalstvo izgubilo 2903 letal. V istem času je bilo sestreljenih 681 angleških letal.

Velik delež italijanskih podmornic pri potopitvah ameriških ladij

Berlin, 8. apr. AS. Neki nemški vojni dopisnik pohvalno piše o italijanski udeležbi v podmorniški vojni proti sovražnikovemu trgovskemu prometu v ameriških vodah. V dopisu popisuje povratak prvih italijanskih podmornic v njihovo atlantsko postojanko, potem ko so uspešno delovale na razdaljo več tisoč kilometrov. Ko omenja, s kolikšnim navdušenjem so hrabre mornarje sprejeli italijanski in nemški tovariši, še posebej podčrtava pohvalo, ki jo je italijanskim podmornicam, razkropljenim po Atlantiku poslal mornariški poveljnik. Presenečenje, ki so ga Amerikanci doživeli zaradi delavnih in kar se da nevarnih italijanskih podmornic, oprezujočih ob strani nemških podmornic celo v teh oddaljenih vodah, ni osamljeno dejstvo, marveč samo začetek dolge vrste presenečenj, ki še zdaleč ni pri kraju. Junaštvo in smelost italijanskih podmorničarjev, zaključuje

je dopisnik, odevata njihovo domovino z novo slavo, nemški mornarji pa jih občudujejo ne samo kot najboljše tovariše, marveč tudi kot pogumne pomorščake, ki znajo veličastno tekrovati v smelih nastopih in v zmagah.

Buenos Aires, 8. apr. AS. Ameriški mornariški minister Knox je na sestanku s častnikarji razodel, da je ob atlantski obali Amerike bilo potopljenih 116 trgovskih ladij po vstopu Amerike v sedanjo vojno. 59 teh ladij je bilo potopljenih ob obali Združenih držav, 23 ob obali Kanade, 30 v Karibskem morju, 4 pa ob južnoameriški obali. Minister je dodal, da vlada proučuje vprašanje ameriške trgovske mornarice, zlasti glede vsega kar se tiče dolgh potovanja, da pa še ni odločeno, kako bodo to vprašanje rešili.

Nemški glas o položaju ter o bodočih vojnih dogodkih v Rusiji, v Sredozemlju in na Srednjem vzhodu

Berlin, 8. apr. AS. List »Börsenzeitung« se bavi z vojaškim delovanjem na vzhodnem bojišču, kjer je zdaj nastopila prehodna doba, ko nemške čete čakajo, da bodo spet povzele svoje napade. Tudi »Münchener Zeitung« opisuje vojaški položaj in pravi, da je bil edini dosedanj uspeh zahodnih sil proti Osi ta, da so se zvezale z Rusijo in jo potegnile v vojno. »Zdaj« piše omenjeni list, »ko je skoraj vsa Evropa na poti proti novemu redu, ko je drugi obroč, ki se razteza po Balkanu in Sredozemlju, razbit, in se je angleški napad v smeri proti Tripolisu in Tunisu izjalovil, ostane le še en obroč, ki ga bo treba zdrobiti. To je obroč, ki se vije skozi vzhodno Afriko in Egipt ter se razteza na bližnji Vzhod. Ta obroč pa bi mogel biti Osi nevaren le, če bi se ruski vojski posrečilo, da bi resno potisnila nemške sile z vzhodnega bojišča.

Toda ta načrt je docela spodletel. Še več: zdi se,

da so ruske rezerve znatno izžrpane in da vsa oskrba hudo trpi. Medtem pa japonski pritisk stopa čedalje bolj v ospredje svetovne pozornosti in ga je občutiti celo že na kavkaški bojni črti, od koder mora Auchinleck odvajati svoje čete, da bi lahko branil Indijo na skrajnem Vzhodu. Položaj na morju ni nič manj ugoden za sile Osi. Na Sredozemskem morju je angleško brodogrje pretrpelo tako hude izgube in Malta je bila tako zdelana, da Angleži zdaj molčijo. Na Crnem morju pa slabijo ruske sile, ko Nemci stalno napadajo njihove pomorske postojanke. Na Atlantiku je bojna črta z evropske strani neomajljiva, ob ameriških obalah pa nemške in italijanske podmornice zadajajo nasprotnemu brodogrju nevarne izgube. Od tudi vsa potlačena nasprotnem taboru, kjer brez oklevanja izjavljajo, da bodo leta 1942 doživeli temne mesece, ki bodo še huji od onih leta 1919.

Express« je imel v Novih Delhih sestanek z Gandhijem, ki mu je med drugim izjavil, da nikakor ne mara vreči Indije Angležem v roke. Med pogovorom je Gandhi tudi povedal angleškemu častnikarju, da se mu zdi položaj nerešljiv.

General Ošima v Budimpešti in Bukarešti

Budimpešta, 8. aprila. AS. Japonski veleposlanik v Berlinu general Ošima se je sinoči po 24-urnem bivanju v Budimpešti odpeljal v Bukarešto, kjer ga je na postaji pozdravil japonski poslanik s člani poslanstva.

Tudi Madžarska bo na proslavi Nezavisne Države Hrvatske

Budimpešta, 8. aprila. AS. Tudi Madžarska se bo uradno udeležila proslav na prvo obletnico oklica Nezavisne Hrvatske v Zagrebu. V Zagreb bo odpotovalo uradno odposlanstvo madžarske vlade pod predsedstvom Uleja Keviczkyja, ministra in predsednika tiskovne in propagandne službe pri predsedniku vlade. Madžarsko vojsko pa bo v Zagrebu zastopalo posebno vojaško odposlanstvo.

Vojaška parada v New Yorku

Rim, 8. aprila. AS. Newyorški dopisnik lista »Dagens Nyheter« opisuje veliko vojaško parado, ki je bila večeraj v New Yorku in ki se je spremenila v sijajno modno prireditev. Ameriške ženske so pri tem kazale nove kroje, v katerih prevladuje vojaška črta. Za okrasek na torbica, ovratnicah, zaponkah in klobukih je bilo povesod videti sliko generala Mac Arthurja. Občinstvo je bilo razočarano, ker je pri paradi bilo več mode kakor vojske. Mnogože so pričakovale nove motorizirane in oklepne predse, nikove divizije, pa so nastopili le gasilci. Po paradi so vojaki plesali po raznih lokalih, ljudstvo pa jih je pozdravljalo z vzkliki: »Zivel Mac Arthur! Zivela vojska!«

Židje so hoteli pobegniti s Slovaškega

Budimpešta, 8. aprila. AS. Iz nekega kraja blizu slovaške meje je madžarska policija razkrila široko razpredeno mrežo Židov, ki so prihajali na tajno, izmikajoč se slovaški policiji, preko meje na Madžarsko. Vsi Židje, ki so tako prišli na Madžarsko, so bili zajeti in vrnjeni slovaškim oblastem. Zaprti so bili mnogi madžarski Židje, ki so dajali slovaškim Židom zavetje.

Gospodarstvo

Razdelitev bogastva v Italiji

Agencija Stefani prinaša v svojem gospodarskem biltenu naslednjo statistiko o davkoplačevalcih, ki so podvrženi plačanju davkov na osnovi seznamov, pri čemer so izključeni oni, ki plačujejo davke od plač in mezd.

Sta dve skupini. V prvi so dohodki do 17 tisoč lir, v drugi pa dohodki od 17.000 do 48.000 lir. V tej skupini ni milijonarjev, ker je treba računati, da znaša letni donos premoženja okoli 5% in je treba torej za milijon premoženja najmanj 50.000 lir letnih dohodkov. Kot milijonarje je smatrati osebe, ki imajo dohodka med 48 tisoč in 99 tisoč lir, katerih je 17.531 oseb. Četrta skupina šteje dohodkarje od 99.000 do 174.000 lir, torej take, katerih premoženje je

bilo ceniti na 2-2,5 milijona lir. Teh je v Italiji 4087. Peta kategorija obsega dohodke od 174.000 do 284.000 lir letno, torej premoženja okoli 3,5-5,5 milij. lir. Teh je 1430. Ljudi z letnimi dohodki od 280.000 do 475.000 lir ali s premoženjem od 5,5 do 9 milij. lir je 466, z dohodki od 465.000 do 600.000 lir, oz. premoženjem od 9-12 milij. lir je 169. Poleg tega pa je še 68 oseb (družinskih poglavarjev), ki imajo letne dohodke na 15 milij. lir.

Ta statistika dokazuje ne toliko, koliko je v Italiji milijonarjev, temveč dokazuje, kako pravično je razdeljen narodni dohodek in naravno premoženje.

Ilva, veliko podjetje italijanske železarske industrije, namerava zvišati glavnico od 1 na 1,25 milijarde lir.

Nabavni boni za tekstilije na Hrvaškem. S 1. aprilom bodo na Hrvaškem vpeljani nabavni boni za tekstilije. Ti nabavni boni bodo različni po predmetih, pa tudi po predelih države. Kupec bo moral pred prejemom bona vedno podpisati izjavo, da nima višje količine tekstilnih predmetov, kot je uradno dovoljeno.

Kmetijska proizvodnja v Srbiji. Da bi se pospeševala kmetijska proizvodnja je pri kmetijskem ministru bila osnovana posebna komisija posvetovalnega značaja, katero sestavljajo zastopniki imenovanega ministrstva, združig in centrale za racionaliranje. Naloga komisije je pospeševanje kmetijske proizvodnje in ustanovljeno bo tudi posebno tajništvo za tehnično izvedbo.

Trgovinska pogodba med Hrvaško in Francijo. Med Hrvaško in Francijo je prišlo do sklenitve trgovinske pogodbe, po kateri se začne obsežnejša trgovinska izmenjava med obema državama. Nadalje je bil sklenjen tudi klirinški sporazum, ki določa vrednost kune na 1 francoski frank. Končno je bil sklenjen sporazum o likvidaciji starih terjatev. Hrvaška bo imela v Vichyju svoje gospodarsko zastopstvo. Trgovinska pogodba je stopila v veljavo dne 1. aprila.

Italijansko-švicarska trgovinska pogodba, ki je bila sklenjena 1935, je odpovedana in pričakovati je pogajanj za sklenitev nove pogodbe.

Gospodarstvo s steklom v Nemčiji. Nemški gospodarski minister je že od srede meseca februarja uredil gospodarstvo s steklom in sedaj so stopile v veljavo smernice za trgovsko in industrijsko panogo. Vojni sortiment za gospodarsko steklo predpisuje 28 predmetov. Na vsak način ne sme število tipov, ki jih proizvaja posamezna tvrdka, presegati 240. Oddaja blaga se mora izvršiti najprej trgovinam v krajih, ki so izpostavljeni zračnim napadom in vojski, v drugi vrsti vojaškim upravam v zaledju, bolnišnicam, gostilnam itd. So štiri stopnje potreb in najmanj polovica mesečne prodaje mora odpasti na prvo in najvažnejšo stopnjo nujnih potreb.

Prihranki italijanskih delavcev v Nemčiji. Po poročilu Italijanske komercialne banke so italijanski delavci, ki delajo v Nemčiji, poslali v domovino 230 milijonov mark prihrankov iz svojega zaslužka, t. j. okoli 1,75 milijarde lir.

Švicarski hoteli na dražbi. Te dni je bil v bližini francosko-švicarske meje prodan na javni dražbi hotel s 70 posteljami in okoli 7.200 m² zemlje za 10.000 šv. frankov, dočim je znašala uradna cena 180.000 frankov. Nadalje nameravajo nekatere hotele v Švici podreti, drugih obratovanje pa spet ustaviti.

Francoski vojni stroški. Po uradnih podatkih so znašali francoski vojni stroški od 1. septembra 1939 do 31. septembra 1940 263 milijard frankov, od tega 232 milijard proračunskih izdatkov, 19 izdatkov v obliki blagajniških bonov in 12 milijard izrednih takojšnjih izdatkov. Dejanski vojni stroški so preračunani na 190 milijard frankov. Zanimiva je primerjava s prejšnjo svetovno vojno. Leta 1915 so znašali francoski vojni stroški 22 milijard t. j. 47% narodnega dohodka, do leta 1918 pa so narasli na 56,5% narodnega dohodka. Za sedanjo vojno pa cenijo vojne stroške na 80% vsega narodnega dohodka. Samo 29% (76 milijard) je bilo pokritih z rednimi državnimi dohodki, ostalih 71% pa s posojili, zlasti pa z obremenitvijo Francoske banke.

Nove trgovine v nekaterih strokah v Srbiji so prepovedane. V Srbiji je prepovedano ustanovljati nove trgovine v železarski, kovinski, usnjeni in tekstilni stroki ter obrti. Izjema pa velja za industrijske obrate.

Hrvatski Bankverein v Zagrebu. Dne 30. marca je bil v Zagrebu ustanovljen občni zbor delničarjev Hrvatskega Bankvereina, pri katerem so sodelovali Creditanstalt-Bankverein, Nemška banka v Berlinu, Češka banka v Pragi in Zemaljska banka za Boeno in Hercegovino. Nova banka ima glavni 125 milij. kun, ima pa tudi podružnico v Ljubljani (Splošno bančno društvo). Nova banka je ustanovljena na osnovi razdelitve prejšnjega Splošnega jugoslovan-

skega bančnega društva, d. d. Belgrad, ki je imel podružnice v Zagrebu, Ljubljani in Novem Sadu.

Nemške velebanke v lanskem letu izkazujejo veliko povečanje tujih sredstev in tudi veliko povečanje likvidnih sredstev na aktivni strani. Zaradi tega izkazujejo tudi tri velike banke znatno povečanje čistega dobička. Pri Nemški banki se je čist dobiček povečal od 14 na 16,8, pri Dresdner banki je ostal neizpremenjen, dočim je pri Commerzbanki narasel od 5,8 na 7,5 milij. mark. Pri Reichskreditu je dobiček zmanjšan od 2,6 na 2,5, pri Berlinški trgovski družbi pa od 2,3 na 2,2 milij. mark. Pri tem je treba opozoriti, da so se davčne dajatve bank lani izredno povišale.

Švica prodaja dolarje. Po večtedenskem odmoru je Švicarska narodna banka začela spet izvajati svoje menjalne operacije v okvirju svojih zamrznjenih terjatev v Ameriki. Prodala je dolarjev v protivrednosti 87 milij. šv. frankov in je s tem zmanjšala dolarski riziko na 185 milij. šv. frankov, dočim je še junija lanskega leta znašal 1.300 milij. šv. frankov, t. j. v času, ko je prišla zapora dobroimetij. Istočasno se je zlasti zaklad povečal za 86 na 3.392 milij. šv. frankov.

Hrvatsko-nemški dopolnilni trgovski sporazum. Dne 3. aprila je bil v Zagrebu podpisan hrvaško-nemški dopolnilni trgovski sporazum kot dodatek pogodbi z dne 5. novembra lani. Poleg tega je bil sestavljen tudi zapisnik zadnjega zasedanja mešanega hrvaško-nemškega gospodarskega odbora. S tem zapisnikom so rešena razna vprašanja v zvezi z blagovnim prometom med Hrvaško in Nemčijo, nadalje vprašanja plačilnega prometa in razna druga vprašanja, kot vprašanje farmaceutične industrije, industrijskih norm itd.

Prehranjevalni zavod Visokega Komisarjata za Ljubljansko pokrajino priredi v prihodnjem tednu te-le dogone za klavno živino:

13. IV. 1942 v Metliki za govedo in prašiče;
14. IV. 1942 v Novem mestu za govedo in prašiče;
14. IV. 1942 na Rakeku za govedo in prašiče;
15. IV. 1942 v Ljubljani za govedo in prašiče;
15. IV. 1942 v Ribnici za govedo in prašiče.

Nakaznice za semenski krompir bo mestni gospodarski oddelek oddajal interesentom, ki so vrožili prošnje, v sobot. št. 35 v Beethovnovi ulici 7 v petek in soboto 10. in 11. t. m. po naslednjem redu. V petek, 10. t. m., od 8 do 9 prosilec z

začetnicami A-G, od 9-10 prosilec od H-K, od 10-11 prosilec od L-P in prosilec od 11 do 12 od R-Z, v soboto bodo pa nakaznice dobili vsi zamudniki. Ker je na razpolago le omejena količina semenskega krompirja in je številno interesentov neprimerno visoko, je bilo seveda treba znižati količine, ki so jih prosilec želeli.

Preselitev Nemcev

Nemški listi prinašajo podatke o delu Nemške poverljive družbe z om. zavezo o preseljevanju Nemcev, iz katerih posnemamo:

Preselitve so se pričele novembra 1939, zadnji dve preselitvi, t. j. iz Bolgarije in Srbije, pa sta se začeli decembra lanskega leta. Izselitev iz Ljubljanske pokrajine se je začela novembra 1941.

Preseljenec je bilo skupno 751.460, od tega pa je bilo ljudi s premoženjem okoli 250.000. Število preseljenec je bilo iz posameznih dežel naslednje (v oklepajih štev. ljudi s premoženjem): Estonka in Letonska 63.832 (39.080), Venecija Tridentina 219.041 (62.000), Volinija in Galicija 134.267 (45.000), generalni guvernment 30.495 (7000), Besarabija - severna Bukovina 136.989 (55.000), Dobruđa - južna Bukovina 76.756 (19.000), Litva 50.471 (15.000), Francija 6096 (3800), Ljubljana pokrajina 15.800 (4500), Bolgarija 423 (35) in Srbija 903 (2). Poleg lastnih sredstev je bilo družbi na razpolago mnogo kreditov. Prvi kredit 100 milijonov mark so dale banke za vzhodne preseljenec, drugi kredit pa v znesku 60 milijonov mark za Južno Tirolsko. Konzorcij za 60 milijonov mark je zaradi preselitve iz Ljubljanske pokrajine bil povečan za 30 milijonov mark, iz česar se dajejo krediti do 1945 in 1947. Družba ima tudi od sebe odvlene družbe.

Družba je imela koncem lanskega leta 5 podružnic, od teh 1 v Mariboru z manjšo podružnico za Spodnjo Štajersko in Južno Koroško. V Ljubljani se nahaja nemški generalni pooblaščenec za preselitve.

Japonska ima nad 100 milijonov ljudi

Japonska revija »Kirigaku« objavlja rezultate zadnjega, petega, ljudskega štetja, ki je bilo 1. oktobra 1940. Po tedanjem štetju je na matičnem japonskem otočju živel 73 milijonov ljudi. Na vsem japonskem državnem področju so pa našli nad 105 milijonov prebivalcev. Gostota prebivalstva na matičnem otočju se je dvignila na 191 prebivalcev na kvadratni kilometer, za veliko japonsko področje pa na 155. Neaponec je bilo tedaj samo 30 milijonov. V glavnem so to Korejci, Kitajci in Formozijci.

Da bi Japonska obdržala dosedanj naravni prirastek na isti višini in ga po možnosti še zvišala, je japonsko ministstvo za socialno skrbstvo izdalo več predpisov za zboljšanje zdravstvenih razmer. Ti predpisi med drugim tudi določajo obvezo zdravniški pregled pred vstopom v zakon. S tem si hoče japonska država

zagotoviti zdrav zarod. Družine z otroki uživajo tudi velike ugodnosti, kakor podeljevanje zemlje v novih kolonijah, razne oprostitve davščin in podobno.

Zaradi naglega naravnega prirastka se je dvignilo posebno prebivalstvo v posameznih japonskih mestih ter šteje po podatkih iz leta 1940 na pr. Tokio 6.778.000, Osaka 3.252.000, Nagava 1.328.000, Kioto 1.089.000, Jokohama 968.000 in Kobe 967.000 duš.

Številka 13 je igrala veliko vlogo v Wagnerjevem življenju

Dne 13. februarja letošnjega leta je preteklo 59 let od smrti skladatelja Riharda Wagnerja. Številka 13 je sploh igrala veliko vlogo v življenju tega umetnika. Tako se je n. pr. Wagner rodil leta 1813. Umrli je 13. februarja. Gledališke prostore v Bayreuthu so odprli 13. avgusta. Umetniška opera »Tannhäuser« je 13. marca 1861 doživela v Parizu neuspeh. V istem gledališču so to opero z uspehom uprizorili že 13. maja 1895. Če seštejemo številke Wagnerjevega rojstnega leta 1 + 8 + 1 + 3, dobimo številko 13. Wagner je v svojem življenju napisal 13 oper in glasbenih dram. Za njegovo nadaljnje umetniško udejstvovanje je bila zelo važna neka predstava »Carostrelca«, ki jo je gledal 13. oktobra. Ko je bil Wagner star 13 let, je umrl Weber. Gledališče v Rigi, v katerem je bil Wagner nastavljen kot kapelnik, so odprli 13. aprila 1844. Iz Saske je bil Wagner pregnan tudi za 13 let. Zadnji dan, ki ga je umetnik preživel v Bayreuthu, je bil 13. september. V Veneziji je Wagnerja obiskal zadnjič Liszt dne 13. januarja 1833. In leto, v katerem je Wagner umrl, je bilo 13. leto obstoja nemške države.

Bolj varno

Lojze se je vozil z ladjo po morju. Na krovu ga je srečal prijatelj in ga začudeno vprašal: »Toda Lojze, čemu neki imaš oblečeno damsko pižamo?«

Lojze: »Ali ne veš, da pri pomorskih nesrečah rešujejo najprej ženske in otroke?«

Draga darila.

Gospa Rožnikova je nakupila darila v trgovini. Prodajalka jo vpraša:

»Ali naj listke s cenami odstranim?«

»Seveda! Toda pritrdite mi na darila prazne etikete za cene.«

»Oprostite, zakaj pa, milostljiva?«

»Ker so to darila in bom cene po svoji razsodnosti sama napisala.«

Uboljiv konj.

»Konj, ki ste mi ga zadnjič natvezli, še zdaleka ni tako dober, kakor ste trdili. Kadar koli je vprežen, se vedno ustavlja in miga z ušesi, kakor da bi prisluškoval!«

»Saj sem vam vendar dejal, da je ta konj prav posebno uboljiv. Misli si pač, da ste mu morda zaklicali: Stoj in da tega ni slišal. Zato tudi obstane!«

Oddaja radijskih sprejemnikov v Ljubljani

Ker ljubljanski lastniki radio aparatov že sprašujejo, kdaj in kako jih bodo oddajali, jim sporočamo, da bodo vse podrobnosti v najkrajšem času izvedeli iz dnevnika.

Predpisi so namreč natančni in strogi, zato pa

oddaja in prevzem nista tako enostavna kot si ljudje mislijo. Treba je najti velike in tudi primerne prostore za shrambo aparatov, da bodo popolnoma varni pred kvarjenjem. Sicer je pa dovoljena tudi prošnja na Kr. kvesturo, ki bo sama presodila, komu bo dovolila obdržati aparat.

Najprej bodo lastniki aparatov dobili številke za vrstni red oddaje. Obenem s temi številkami bodo pa dobili tudi potrebno tiskovino, kjer bodo navedli razne podatke o sebi in aparatu, da bosta s tem oddaja aparata in prevzem čim najbolj poenostavljena ter zato ne bo dolgih zamud in čakanja.

Kje se bodo te številke za vrstni red in tiskovino za oddajo aparatov dobile in kdaj, bo objavljeno v najkrajšem času. Prav tako bo pa tudi o pravem času objavljeno, kje bodo lastniki po tem vrstnem redu in s temi izpolnjenimi tiskovinami oddajali aparate, obenem bodo pa tudi obveščeni, kdaj bodo prišli na vrsto.

Vsa zadeva je toliko zrela, da lastnikom aparatov ni treba več imeti skrbi, da ne bi prišli o pravem času na vrsto ter ne bi mogli izpolniti predpisov odredb Visokega komisarjata o oddaji radijskih sprejemnikov.

Ze zdaj pa opozarjamo lastnike v njihovem interesu ter jim priporočamo, naj za shrambo aparatov pripravijo primerne zaboječke za aparate, če takih zaboječkov še nimajo. Zaboječki seveda ne smejo biti preveliki, temveč narejeni natančno po merah aparatov. Posebno pa vse lastnike opominjamo, da bodo morali tiskovino izpolniti vestno in natančno ter seveda tudi čitljivo. Nazadnje vas že danes opozarjamo na red pri oddaji, da bo vsak lastnik prinesel svoj aparat ob določenem času na določen prostor, kjer ga bo prevzela posebna komisija ter ga bodo cenili strokovnjaki.

Tisti, ki bi radi sprejemni aparat obdržali, naj vlagajo prošnje za to dovoljenje na Kr. kvesturo, kjer o teh prošnjah dobe tudi vse informacije.



Ruska fronta: Patrola italijanskih smučarjev se pripravlja za odhod na svoje težavno delo.

Pogodba med Anglijo in Japonsko

(Ob začetku XX. stoletja)

30. januarja 1902 sta lord Lansdowne in baron Hayashi podpisala pakt. Kakor sploh vse pogodbe se je tudi ta začela s slovesno obljubo miroljubnih namenov. Velika Britanija in Japonska sta ljubimkali zgolj »iz želje, obdržati status quo in splošen mir na Daljnem Vzhodu« in ohraniti »zemeljsko nedotakljivost« kitajskega in korejskega imperija. Vzememo sta se odpovedali vsakih napadalnih namenov. Vlada Njegovega Velikanstva, je pisal lord Lansdowne siru Claudiu Mac Donaldu, »je enodušno sklenila podpisati ta važni pakt v prepričanju, da ne vsebuje nobene točke, ki bi jo mogli imeti za znamenje napadalnih in egoističnih teženj (selfseeking). Podpisan je bil izključno kot varnostni ukrep, h kateremu bi se zatekli, če bo treba, za obrambo važnih britanskih interesov.«

Kljub tem besedam, polnim miru in dobre volje, je bil vendar najbolj zanimiv del pogodbe tisti, ki je vseboval možnost vojne. Glede tega so se mnogostevilna pogajanja zaključila s sprejetjem japonskih predlogov: v akcijskem radiju pogodbe so predvidevali vojno na Kitajskem in v Koreji zaradi obrambe interesov ene ali druge izmed podpisnic; v tem primeru je tista izmed obeh zaveznici, ki ni bila neposredno zapletena v spor, lahko ostala nevtralna, če je bila druga v vojni z eno samo državo; toda če se je kakšna druga država priključila sovražniku, tedaj je morala tudi druga izmed obeh podpisnic vstopiti v vojno in se bojevati, dokler nista sporazumno sklenili končati jo.

Uradno so razglasili podpis pakta na Angleškem 11. februarja, na Japonskem pa 12.; spet je prišla do izraza spretnost režiranja zgodovinskih dogodkov, ki jo je Japonska pokazala pri objavi tega diplomatskega uspeha, s katerim je bil njen položaj svetovno velesile slovesno razglašen prav na dan »Kigensetsue« - obletnice ustanovitve cesarstva, to je, na dan, na katerega so štirideset let pozneje proslavljali vkorakanje zmagovite vojske v mesto Singapur.

Dogodek je vzbudil pozornost v svetu, a so jo tedaj zadušili. Odprimo Times, preletimo tedanje liste: številnost komentarjev, ki so mu posvečeni, označuje zanimanje, stopnjevano zaradi presenečenja, dražče, kakor je vedno pri diplomatskih dejanjih, zaradi namigavanja na to, kar se zdi skrivnostno in nejasno; toda zdi se, da naslovni, bolj skromne velikosti in skopih besed, vzgojljivo zmanjšujejo obseg teh glasov.

Nikomur ni uslo, da se nova zveza tika Rusije bolj kot katere koli druge države. Če ste glede tega dvomili, vam Times vse dvome prežene: »Gotovo ni potrebu, pripisovati ruski vladi napadalnih teženj, ki jih je že sama ponovno zanimala. Toda nič ni bolj značilnega za ohranitev duha avanturistične dejavnosti, ki karakterizira včasih rusko diplomacijo, in za podvig krigolovskih podjetij s slabo preračunanimi posledicami, kakor negotovost in pomanjkanje natančno določenih smernic, ki sta večkrat v zadnjih letih označevali našo diplomacijo na Daljnem vzhodu.« Debeli tisk se zaključuje z značilno izjavo: če bi prišlo do tega, da bi se morala pogodba izvesti do skrajnih možnosti, bi bili kraljevi vojaki in mornarji našli v svojih japonskih zaveznikih tovariše, s katerimi bi bili srečni, bojevati se shoulder to shoulder (z ramo ob ramo).

V Franciji in Nemčiji na splošno razlagajo pakt kot protiruski. Na francoske sodbe London ne polaga preveč važnosti: po svojih dopisnikih v francoski prestolnici vedo, da pariški poli-

tični in časniški svet ni več tisti, kakor nekoč, ampak da vladajo nezmožnost, vladajoča stranka in podkupljivost ter silijo k molku redke glasove, ki pravilno presojajo položaj. V Parizu mislijo, da je Japonska žrtev stare britanske zvestosti in da se je pustila zapeljati k sklenitvi marché des dupes (pogodbe lahkovernih bedakov), kajti Japonska ima na Vzhodu samo enega sovražnika, medtem ko jih ima Anglija veliko in je zanjo mnogo lažje najti priliko za vojno z več sovražniki kakor enim samim. Te opazke se je angleški tisk brž otrešel, spominjajoč Francijo na njen diplomatski poseg proti Japonski po kitajski vojni ob strani Rusije. Sodbam nemškega tiska je bilo posvečeno mnogo več pozornosti; toda, na to, kar je bilo rečeno, da je Anglija že dalj časa iskala »vojaka na kontinentu«, so odvrnili samo s »sicer« v narekovanju.

Zanimiv je bil odmev v Avstraliji. Tu so v veljavi nedavno razglasniki zakoni, ki prepovedujejo vselitve Azijcem. Avstralsko nerazpoloženje proti paktu se je takoj pokazalo: to nerazpoloženje bo končno postalo eden glavnih vzrokov za konec zavezništva, ko bodo Združene države, nastopivše kot varuh nameste Anglije, pomirile Avstralce z obljubami washingtonske pogodbe. Pogodba bo sicer mogoče posvečala več pozornosti uporabi omenjenih zakonov za naselitev, toda ti morajo ostati v veljavi, vzememo izjavljajo vsi časopisi. Najbolj jasno se izraža Daily Telegraph v Sydneyu: »Narod, katerega parlament je z veliko večino sprejel zakon proti vselitvi Japoncev, se mora upravičeno spraševati, ali je Mati Domovina storila primerni korak, ko se je združila prav z Japonci, in ali ta pogodba ne predstavlja grožnje rasni nedotakljivosti Avstralije.« Glas o tej nepristnosti bo dosegel celo skupščino: neki poslanec bo pripomnil, da ta pogodba predstavlja redko manifestacijo prične skladnosti politike v prestolnici in v kolonijah, ki jo je v enem svojih govorov napovedal Chamberlain. (Dalje.)

Dobne novice

Koledar

Četrtek, 9. aprila: Marija Kleofova, sveta žena; Tomaž Tolentinski, mučenec; Akacij, škof; Evpihij, mučenec.

Petek, 10. aprila: Ezekiel, prerok; Domnii, škof in mučenec; Marko, spoznavalec; Apolonij, mučenec; Pompej, mučenec.

Novi grobovi

† V Ljubljani je po dolgi mučni bolezni umrla gđ. Eva Wiedewohl, zasebna uradnica. Pogreb bo v četrtek, 9. aprila, ob 4 popoldne v Žal. kapela sv. Franciška, na pokopališču k Sv. Križu. Naj ji sveti večna luč! Zalujodim naše iskreno sožalje!

OPOZORILO

OBVEŠČAMO, DA BO „EMONA“

oddajala v zakup

hiše in zemljišča v sledečih dneh in okrajih:

Koprivnik: 13. in 14. aprila;
Kočevska Reka: 13. in 14. aprila;
Kočevje: v vseh dneh;
Starilog: 15. in 16. aprila;
Mozelj: v vseh dneh;
Cermošnjice: v vseh dneh.

— Zadnji potomec Piccolominijev padel. Piccolo Piccolomini, italijanski letalski poročnik, je padel junaške smrti. Rod Piccolomini je že od nekdaj slaven. Znan sta posebno dva moža in sicer Enio Silvio de Piccolomini, ki je kot papež Pij II. vodil sv. Cerkev, ter Piero Piccolomini, vojvoda Amalfi, ki je znan kot vojskovodja iz tridesetletne vojske in je bil rojen 1599 v Florenci. Nemški pesnik Schiller mu je v »Wallensteinu« postavil nesmrtni spomenik.

— Novi italijanski poslanik na Slovenskem. Preteklo soto je bil pri predsedniku »Slovaške republike« dr. Tisu v avdienci dr. Paolo Cortese, novi italijanski poslanik v Bratislavi, in mu izročil poverilne listine.

— Sestanek časnikaarjev zavzoznih držav v Benetkah. V petek se bodo zbrali v Benetkah časnikaarji in predstavniki časnikaarskih sindikatov ter stanovskih društev iz držav Osi in raznih drugih zavezniških držav. Sestanek bo trajal tri dni. Razpravljali bodo predvsem o raznih političnih vprašanjih. Sodelovali bodo znani italijanski in nemški časnikaarji, dalje časnikaarji iz Hrvaške, Bolgarije, Rumunije, Madjarske in Slovaške ter še nekaj tujih časnikaarjev.

— Cerkev prepovedala razne telepatične napovedi. Vatikanska kongregacija sv. urada je izdala na vse škofo in višje cerkvene dostojanstvenike okrožnico, v kateri najstrožje prepoveduje vsem duhovnikom in vernikom baviti se s praktičnimi napovedmi glede osebnih zadev oziroma bodočih dogodkov na podlagi telepatskih občutkov. Škofom in višjim cerkvenim dostojanstvenikom je dana oblast, da v primeru zagroze kršilec prepovedi s strogiimi kaznimi. Tisti, ki bi jih zalotili pri tem poslu in bi povzročali s svojim delovanjem zmedo in strah, bodo pršli pred cerkveno sodišče. Od te prepovedi so izvzeti le primeri, kadar gre za znanstvena raziskavanja s tega področja.

— Kupčije z zemljišči in hišami. Za nakup nepremičnin, ki so bile last nemških izselencev, so potrebna posebna navodila v smislu izdanih, za te nepremičnine veljavnih odredb. Vsako kupno pogodbo je poprej treba predložiti v odobritev nemškemu delegatu, nato je šele mogoče prenos lastninske pravice na kupca, ki je kupil nepremičnino od izselenca ali njega pooblaščenca. Drugače je bilo v prvih letih treh mesecih znanomanih v zemljiški knjigi v Ljubljani že 159 kupnih pogodb za celotno kupno vrednost 7 milij. 950.371 lir. Marec sam je zaznamoval le 28 kupnih pogodb za vrednost 1.507.439 lir.

— Aprilske vreme. »April hladen in deževen, kmet jeseni sena ne bo reven.« je bil nekdo zapisan vremenski izrek. Letošnji april kljub temu, da so 40 mučeniki prvi dan obljubovali lepo, sončno in toplo vreme, je zelo vremensko nestalen, spremenljiv in primerno deževen. Od zadnje sobote vlada večidel čemerno in kislo vreme z meglo, dežjem in hladom. Včeraj popoldne je bila dosežena za stopinjo višja dnevna temperatura kot v ponedeljek in je bila 15°C nad ničlo. V sredo zjutraj je nastopilo prav toplo in južno vreme, kajti toplomer je že zjutraj kazal 8,8°C nad ničlo. Barometer je za mm padel in dosegel 763,5 mm. Počasi vse zeleni. Travniki so se že odeli s svežo teleno odejo, drevje počasi brsti. Od torika do urede zjutraj je bilo na meteorološkem zavodu znanomanih 0,6 mm dežja.

Ljubljana

I Mesečna rekolokacija ljubljanskih gg. duhovnikov bo v Domu duhovnih vaj na drugi petek, 10. aprila. Začetek točno ob 5 popoldne. Zbirališče v bližini kapelice. Vsi ljubljanski gg. duhovniki vljudno rabljeni. — Vodstvo.

I Spored koncerta slovitega dua Dallapiccola-Materassi, ki bo v ponedeljek, dne 13. t. m. ob pol 7 zvečer v veliki filharmonični dvorani, je naslednji: 1. Tartini: Andante e presto assai (prosta harmonizacija Dallapiccola); 2. Ravel: Sonata; 3. Bravinski: Duo concertante; 4. Brahms: Sonata v B-molu opus 108. Oba umetnika koncertanta Luigi Dallapiccola, pianist in Sandro Materassi, violinist, sta doma iz Firence. Tvorita stalno komorno združenje, sta v skupni igri sijajno uigrana in uživata povesel velik elove. Predprodaja vstopnic v knji. garni Glasbene Matice.

I Namesto venca na grob blagopokojnega g. dr. Josipa Marjetiča je daroval g. prof. dr. Josip Turk Elizabetni konferenci pri Sv. Petru lir 100. Bog povrn!

I Red B bo imel v četrtek uprizoritev Goethe. jeve klasične igre »Ifigenija« v Fr. Albrechtovem prevodu. Uooda Ifigenije, hčere kralja Agamemnona, ki živi pregnant na Tavridi, je vsebina dejanja. Igra izven v idejo humanosti. Igrali bodo: Sa-

ričeva, M. Skrbinec, Jan, Nakret in Gregorin. Re. žiser: J. Kovič.

I Otroci, ki so sodelovali lani pri uprizoritvi opere »Carmen«, naj se javijo v četrtek ob 11 dopoldne v Operi. Razen tega naj pridejo ob istem času tudi tisti otroci, ki nastopajo v Leharjevi mladinski opereti »Indija Koromandija«.

I Goethe: »Ifigenija«. Klasična igra v 5. dejanjih. Prevod: Fr. Albrecht. Dejanje obravnava usodo Agamemnonove hčere Ifigenije, ki živi na Tavridi v pregnanstvu. Odločilni vpliv plemenite žene, ki dvigne s svojo človekoljubnostjo in visoko etiko potom kralja Toasa, mišljenje in čustvanje vsega naroda, je podan v psiholoških stopnjah. Igrali bodo: Ifigenijo Šaričeva, Toasa M. Skrbinec, Oresta Jan, Pilada Nakret, Arkasa Gregorin. Režiser: J. Kovič. Inscenator: inž. E. Franz.

I Pri zadnjem pregledu vodomerov so uslužbenci mestnega vodovoda po nekaterih hišah ugotovili še vedno precejšnjo porabo vode. Zato mestni vodovod opozarja vse hišne posestnike, ki imajo posebno po stranišnih še vedno zaradi zime in mraza izloke regulirane, naj jih takoj pregledajo in zapro, ker bo sicer gotovo nastala večja poraba vode, ki jo bodo morali plačati posebej.

I Živilski trg se odvilja. Tržni dan v sredo je bil sedanjim časom primerno še dokaj razgiban. Mnogo je na trgu domačega motovilca, očiščenega in neočiščenega. Tudi radiča je mnogo. Uvožen je bilo zadnje dneve mnogo endivije in mehke, glavne solate. Cene so za vse od tržnega urada določene maksimalne cene. Naprodaj je bilo dalje mnogo regrata, ki je za zdravje spomladi izredno dober in vsebuje mnogo vitaminov. Prostor za rože je bil močnejše zaseden ko prejšnje tedne. Ga. Bizovičarjeva je pripeljala na prodaj umetno vzgojen in cepljen rododendron, ki razvija čudovito cvetje. Bil je naprodaj. Na trgu je bilo drugače naprodaj mnogo semen in različnih sadik, tako že sadike jedilne rdeče pese in sadike solate, kakor tudi že do 15 cm visoke paradižnikove sadike, ki so bili po 1 liro komad. Prodajalke sadik imajo po odredbi mestnega tržnega nadzorstva v smislu predpisov o prodaji živil za vsak šopek sadik tudi navedeno ceno. Med prebivalstvom je veliko zanimanje za semenski krompir, kajti mnogi računajo, da bo letos v mestu še mnogo več površine preorane in obdelane ter posebno zasajene s krompirjem.

I Razne knjizbe in izbrisi posojil. Po zapisnikih zemljiško-knjižnega urada na ljubljanskem okrajnem sodišču je bilo v I. četrtletju letos znanomanih 237 predlogov za knjizbo različnih, od ljubljanskih denarnih zavodov dovoljenih in danih posojil odnosno hipoteknih kreditov. Vknjiženo je bilo skupno do 19.192.609 lir raznih posojil in kreditov. Izplačano so bila posojila tako v malih, kakor tudi v prav visokih zneskih, kot n. pr. po 1.000.000 lir, pa 500.000 lir itd. V istem razdobju letos je bilo vloženih 157 predlogov za izbris različnih že pred desetletji vknjiženih, a sedaj plačanih posojil in kreditov. Izbrisana so bila posojila, ki so se glasila na razne denarne veljave, tako na stare goldinarje, krone in dinarje, kakor tudi sedaj na lire. V treh mesecih je bilo izbrisano: 472.972 lir, dalje 7.308.917 din, kakor tudi 1.370.796 kron in 7.980 goldinarjev. Zanimivo je, da sta bili izbrisani dve posojili po 1.000.000 din.

I V Ljubljani umrli od 27. marca do 2. aprila: Sikola Helena roj. Prosenec, 86 let, vdova delavca, Galjeveca 88; Kramar Matija, 95 let, zasebnik, Tržaška c. 77; Schmiedt Ana, 71 let, učiteljica drž. srednje tenn. šole v p., Resljeva c. 12; Škerjanec Helena, 83 let, vdova, raznaš. časopisov, Japljeva ul. 2; Pucelj Ivan, 46 let, šofer, Rudnik 108; Pucelj Terezija, s. Jožefa, 69 let, usmiljenka sv. Vincencija P. Slomškova ul. 20; Turin Marija rojena Tabor, 73 let, vdova pismošoj, Vidovdanska c. 9; Mesec Jožef, 83 let, gostilničar, Rožna dolina, Cesta XIX-2; Gale Ivana roj. Selikar, 61 let, gospodinja, Zaloška c. 69; Moste; Schloss Rudolf Ivan, 75 let, železn. uradnik v p., Zibertova ul. 30. — V ljubljanski bolnišnici umrli: Turk Franciška, 70 let, preužitkarica, Sodražica pri Ribnici; Pavšek Franc, 63 let, delavec tobačne tov., Galjeveca 94; Selan Karel, 79 let, ključavničar, Pokopališka 33; Bergant Luka, 82 let, sluga, Janševa 10; Vidmar Ivan, 53 let, žel. zvanik, Kneza Koelja ul. 61; Kompoš Ivan, 71 let, žel. zvanik v p., Korytkova ul. 31; Budkovič Ivan, 74 let, orožnik v p., Grosuplje 21; Drašler Franc, 41 let, klobučar, Tugomerjeva ul. 19; Čatar Ivana, 57 let, upokojenka tobačne tovarne, Rožna dolina C. V-9.

Začasna razdelitev rajona mlekarne »Drama«

Prehranjevalni zavod Vis. komisariata objavlja:

Ker je mlekarne »Drama« zaradi oblastvene odredbe za dobo 30 dni zaprta, se rajon te mlekarne za to dobo takole razdeli:

K mlekarini Turk Ivanika, Tržaška c. 6, se priključijo:

Ažbetova, Cesta na Rožnik, Cesta v Rožno dolino do Streklejve, Drenikov vrh, Pot na Rožnik, Svetčeva, Streklejva, Škrabčeva, Rutarjeva, Pot na Drenikov vrh in Levstikova od zač. do Vrtače.

K mlekarini Babič Alojzija, Gregorčičeva 4, se priključijo:

Gradišče in Gregorčičeva od Gradišča do konca.

K mlekarini Korelec Marija, Mussolinijev (prej Kongresni) trg, se priključijo:

Vikt. Emanuela od Bleiweisove do Puharjeve, Erjavčeva in Turnograjska.

K mlekarini Rajnar Jožefa, Borštnikov trg 1, se priključijo:

Igriška ulica.

Nabavne knjižice za mleko, ki so bile strankam izdane na mlekarne »Drama«, veljajo za dobo 30 dni za nakup mleka v zgoraj omenjenih mlekarinah. Stranke iz rajona mlekarne »Drama«, ki knjižic še niso dvignile, naj jih čimprej dvignejo.

Naznanila

GLEDAIŠČE. Drama, Četrtek, 9. aprila ob 17.30: »Ifigenija«. Red B. — Petek, 10. aprila ob 17.30: »Kon-to X.« Izven. — Sobota, 11. aprila ob 17.30: »Zaljubljen žena«. Red A.

Opera, Četrtek, 9. aprila ob 16.30: »Evgenij Onegin«. Red Četrtek. — Petek, 10. aprila: Zaprti. — Sobota, 11. aprila ob 15: »Indija Koromandija«. Mladinska opereta. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol.

ROKODELSKI ODER. Pinčarjeva »Veriga« ni samo umetniško dovršeno delo, ki učinkuje s svojim razgibanim dejanjem in klenim jezikom, temveč je tudi polna življenjske modrosti. Premiera je odlično uspeša. Obelastivo vljudno opozorjamo, da bo ponovitve v nedeljo, 12. aprila, ob 5. uri popoldne. Vstopnice dobite v predprodaji na dan predstave od 10. do 12. in od 2. ure dalje v društveni pisarni, Petrarkova 12. I. nadstropje.

RADIO. Četrtek, 9. aprila, 7.30 Poročila v slovenski — 7.45 Pesmi in napovedi — V odmoru (8): Napovedi — 8.15 Poročila v italijanski — 12.15 Koncerti — 12.45 Poročila v italijanski — 12.55 Koncerti — 13.00 Poročila v italijanski — 13.15 Poročila v italijanski — 13.30 Poročila v italijanski — 13.45 Poročila v italijanski — 13.55 Poročila v italijanski — 14.00 Poročila v italijanski — 14.15 Poročila v italijanski — 14.30 Poročila v italijanski — 14.45 Poročila v italijanski — 14.55 Poročila v italijanski — 15.00 Poročila v italijanski — 15.15 Poročila v italijanski — 15.30 Poročila v italijanski — 15.45 Poročila v italijanski — 15.55 Poročila v italijanski — 16.00 Poročila v italijanski — 16.15 Poročila v italijanski — 16.30 Poročila v italijanski — 16.45 Poročila v italijanski — 16.55 Poročila v italijanski — 17.00 Poročila v italijanski — 17.15 Poročila v italijanski — 17.30 Poročila v italijanski — 17.45 Poročila v italijanski — 17.55 Poročila v italijanski — 18.00 Poročila v italijanski — 18.15 Poročila v italijanski — 18.30 Poročila v italijanski — 18.45 Poročila v italijanski — 18.55 Poročila v italijanski — 19.00 Poročila v italijanski — 19.15 Poročila v italijanski — 19.30 Poročila v italijanski — 19.45 Poročila v italijanski — 19.55 Poročila v italijanski — 20.00 Poročila v italijanski — 20.15 Poročila v italijanski — 20.30 Poročila v italijanski — 20.45 Poročila v italijanski — 20.55 Poročila v italijanski — 21.00 Poročila v italijanski — 21.15 Poročila v italijanski — 21.30 Poročila v italijanski — 21.45 Poročila v italijanski — 21.55 Poročila v italijanski — 22.00 Poročila v italijanski — 22.15 Poročila v italijanski — 22.30 Poročila v italijanski — 22.45 Poročila v italijanski — 22.55 Poročila v italijanski — 23.00 Poročila v italijanski — 23.15 Poročila v italijanski — 23.30 Poročila v italijanski — 23.45 Poročila v italijanski — 23.55 Poročila v italijanski — 24.00 Poročila v italijanski — 24.15 Poročila v italijanski — 24.30 Poročila v italijanski — 24.45 Poročila v italijanski — 24.55 Poročila v italijanski — 25.00 Poročila v italijanski — 25.15 Poročila v italijanski — 25.30 Poročila v italijanski — 25.45 Poročila v italijanski — 25.55 Poročila v italijanski — 26.00 Poročila v italijanski — 26.15 Poročila v italijanski — 26.30 Poročila v italijanski — 26.45 Poročila v italijanski — 26.55 Poročila v italijanski — 27.00 Poročila v italijanski — 27.15 Poročila v italijanski — 27.30 Poročila v italijanski — 27.45 Poročila v italijanski — 27.55 Poročila v italijanski — 28.00 Poročila v italijanski — 28.15 Poročila v italijanski — 28.30 Poročila v italijanski — 28.45 Poročila v italijanski — 28.55 Poročila v italijanski — 29.00 Poročila v italijanski — 29.15 Poročila v italijanski — 29.30 Poročila v italijanski — 29.45 Poročila v italijanski — 29.55 Poročila v italijanski — 30.00 Poročila v italijanski — 30.15 Poročila v italijanski — 30.30 Poročila v italijanski — 30.45 Poročila v italijanski — 30.55 Poročila v italijanski — 31.00 Poročila v italijanski — 31.15 Poročila v italijanski — 31.30 Poročila v italijanski — 31.45 Poročila v italijanski — 31.55 Poročila v italijanski — 32.00 Poročila v italijanski — 32.15 Poročila v italijanski — 32.30 Poročila v italijanski — 32.45 Poročila v italijanski — 32.55 Poročila v italijanski — 33.00 Poročila v italijanski — 33.15 Poročila v italijanski — 33.30 Poročila v italijanski — 33.45 Poročila v italijanski — 33.55 Poročila v italijanski — 34.00 Poročila v italijanski — 34.15 Poročila v italijanski — 34.30 Poročila v italijanski — 34.45 Poročila v italijanski — 34.55 Poročila v italijanski — 35.00 Poročila v italijanski — 35.15 Poročila v italijanski — 35.30 Poročila v italijanski — 35.45 Poročila v italijanski — 35.55 Poročila v italijanski — 36.00 Poročila v italijanski — 36.15 Poročila v italijanski — 36.30 Poročila v italijanski — 36.45 Poročila v italijanski — 36.55 Poročila v italijanski — 37.00 Poročila v italijanski — 37.15 Poročila v italijanski — 37.30 Poročila v italijanski — 37.45 Poročila v italijanski — 37.55 Poročila v italijanski — 38.00 Poročila v italijanski — 38.15 Poročila v italijanski — 38.30 Poročila v italijanski — 38.45 Poročila v italijanski — 38.55 Poročila v italijanski — 39.00 Poročila v italijanski — 39.15 Poročila v italijanski — 39.30 Poročila v italijanski — 39.45 Poročila v italijanski — 39.55 Poročila v italijanski — 40.00 Poročila v italijanski — 40.15 Poročila v italijanski — 40.30 Poročila v italijanski — 40.45 Poročila v italijanski — 40.55 Poročila v italijanski — 41.00 Poročila v italijanski — 41.15 Poročila v italijanski — 41.30 Poročila v italijanski — 41.45 Poročila v italijanski — 41.55 Poročila v italijanski — 42.00 Poročila v italijanski — 42.15 Poročila v italijanski — 42.30 Poročila v italijanski — 42.45 Poročila v italijanski — 42.55 Poročila v italijanski — 43.00 Poročila v italijanski — 43.15 Poročila v italijanski — 43.30 Poročila v italijanski — 43.45 Poročila v italijanski — 43.55 Poročila v italijanski — 44.00 Poročila v italijanski — 44.15 Poročila v italijanski — 44.30 Poročila v italijanski — 44.45 Poročila v italijanski — 44.55 Poročila v italijanski — 45.00 Poročila v italijanski — 45.15 Poročila v italijanski — 45.30 Poročila v italijanski — 45.45 Poročila v italijanski — 45.55 Poročila v italijanski — 46.00 Poročila v italijanski — 46.15 Poročila v italijanski — 46.30 Poročila v italijanski — 46.45 Poročila v italijanski — 46.55 Poročila v italijanski — 47.00 Poročila v italijanski — 47.15 Poročila v italijanski — 47.30 Poročila v italijanski — 47.45 Poročila v italijanski — 47.55 Poročila v italijanski — 48.00 Poročila v italijanski — 48.15 Poročila v italijanski — 48.30 Poročila v italijanski — 48.45 Poročila v italijanski — 48.55 Poročila v italijanski — 49.00 Poročila v italijanski — 49.15 Poročila v italijanski — 49.30 Poročila v italijanski — 49.45 Poročila v italijanski — 49.55 Poročila v italijanski — 50.00 Poročila v italijanski — 50.15 Poročila v italijanski — 50.30 Poročila v italijanski — 50.45 Poročila v italijanski — 50.55 Poročila v italijanski — 51.00 Poročila v italijanski — 51.15 Poročila v italijanski — 51.30 Poročila v italijanski — 51.45 Poročila v italijanski — 51.55 Poročila v italijanski — 52.00 Poročila v italijanski — 52.15 Poročila v italijanski — 52.30 Poročila v italijanski — 52.45 Poročila v italijanski — 52.55 Poročila v italijanski — 53.00 Poročila v italijanski — 53.15 Poročila v italijanski — 53.30 Poročila v italijanski — 53.45 Poročila v italijanski — 53.55 Poročila v italijanski — 54.00 Poročila v italijanski — 54.15 Poročila v italijanski — 54.30 Poročila v italijanski — 54.45 Poročila v italijanski — 54.55 Poročila v italijanski — 55.00 Poročila v italijanski — 55.15 Poročila v italijanski — 55.30 Poročila v italijanski — 55.45 Poročila v italijanski — 55.55 Poročila v italijanski — 56.00 Poročila v italijanski — 56.15 Poročila v italijanski — 56.30 Poročila v italijanski — 56.45 Poročila v italijanski — 56.55 Poročila v italijanski — 57.00 Poročila v italijanski — 57.15 Poročila v italijanski — 57.30 Poročila v italijanski — 57.45 Poročila v italijanski — 57.55 Poročila v italijanski — 58.00 Poročila v italijanski — 58.15 Poročila v italijanski — 58.30 Poročila v italijanski — 58.45 Poročila v italijanski — 58.55 Poročila v italijanski — 59.00 Poročila v italijanski — 59.15 Poročila v italijanski — 59.30 Poročila v italijanski — 59.45 Poročila v italijanski — 59.55 Poročila v italijanski — 60.00 Poročila v italijanski — 60.15 Poročila v italijanski — 60.30 Poročila v italijanski — 60.45 Poročila v italijanski — 60.55 Poročila v italijanski — 61.00 Poročila v italijanski — 61.15 Poročila v italijanski — 61.30 Poročila v italijanski — 61.45 Poročila v italijanski — 61.55 Poročila v italijanski — 62.00 Poročila v italijanski — 62.15 Poročila v italijanski — 62.30 Poročila v italijanski — 62.45 Poročila v italijanski — 62.55 Poročila v italijanski — 63.00 Poročila v italijanski — 63.15 Poročila v italijanski — 63.30 Poročila v italijanski — 63.45 Poročila v italijanski — 63.55 Poročila v italijanski — 64.00 Poročila v italijanski — 64.15 Poročila v italijanski — 64.30 Poročila v italijanski — 64.45 Poročila v italijanski — 64.55 Poročila v italijanski — 65.00 Poročila v italijanski — 65.15 Poročila v italijanski — 65.30 Poročila v italijanski — 65.45 Poročila v italijanski — 65.55 Poročila v italijanski — 66.00 Poročila v italijanski — 66.15 Poročila v italijanski — 66.30 Poročila v italijanski — 66.45 Poročila v italijanski — 66.55 Poročila v italijanski — 67.00 Poročila v italijanski — 67.15 Poročila v italijanski — 67.30 Poročila v italijanski — 67.45 Poročila v italijanski — 67.55 Poročila v italijanski — 68.00 Poročila v italijanski — 68.15 Poročila v italijanski — 68.30 Poročila v italijanski — 68.45 Poročila v italijanski — 68.55 Poročila v italijanski — 69.00 Poročila v italijanski — 69.15 Poročila v italijanski — 69.30 Poročila v italijanski — 69.45 Poročila v italijanski — 69.55 Poročila v italijanski — 70.00 Poročila v italijanski — 70.15 Poročila v italijanski — 70.30 Poročila v italijanski — 70.45 Poročila v italijanski — 70.55 Poročila v italijanski — 71.00 Poročila v italijanski — 71.15 Poročila v italijanski — 71.30 Poročila v italijanski — 71.45 Poročila v italijanski — 71.55 Poročila v italijanski — 72.00 Poročila v italijanski — 72.15 Poročila v italijanski — 72.30 Poročila v italijanski — 72.45 Poročila v italijanski — 72.55 Poročila v italijanski — 73.00 Poročila v italijanski — 73.15 Poročila v italijanski — 73.30 Poročila v italijanski — 73.45 Poročila v italijanski — 73.55 Poročila v italijanski — 74.00 Poročila v italijanski — 74.15 Poročila v italijanski — 74.30 Poročila v italijanski — 74.45 Poročila v italijanski — 74.55 Poročila v italijanski — 75.00 Poročila v italijanski — 75.15 Poročila v italijanski — 75.30 Poročila v italijanski — 75.45 Poročila v italijanski — 75.55 Poročila v italijanski — 76.00 Poročila v italijanski — 76.15 Poročila v italijanski — 76.30 Poročila v italijanski — 76.45 Poročila v italijanski — 76.55 Poročila v italijanski — 77.00 Poročila v italijanski — 77.15 Poročila v italijanski — 77.30 Poročila v italijanski — 77.45 Poročila v italijanski — 77.55 Poročila v italijanski — 78.00 Poročila v italijanski — 78.15 Poročila v italijanski — 78.30 Poročila v italijanski — 78.45 Poročila v italijanski — 78.55 Poročila v italijanski — 79.00 Poročila v italijanski — 79.15 Poročila v italijanski — 79.30 Poročila v italijanski — 79.45 Poročila v italijanski — 79.55 Poročila v italijanski — 80.00 Poročila v italijanski — 80.15 Poročila v italijanski — 80.30 Poročila v italijanski — 80.45 Poročila v italijanski — 80.55 Poročila v italijanski — 81.00 Poročila v italijanski — 81.15 Poročila v italijanski — 81.30 Poročila v italijanski — 81.45 Poročila v italijanski — 81.55 Poročila v italijanski — 82.00 Poročila v italijanski — 82.15 Poročila v italijanski — 82.30 Poročila v italijanski — 82.45 Poročila v italijanski — 82.55 Poročila v italijanski — 83.00 Poročila v italijanski — 83.15 Poročila v italijanski — 83.30 Poročila v italijanski — 83.45 Poročila v italijanski — 83.55 Poročila v italijanski — 84.00 Poročila v italijanski — 84.15 Poročila v italijanski — 84.30 Poročila v italijanski — 84.45 Poročila v italijanski — 84.55 Poročila v italijanski — 85.00 Poročila v italijanski — 85.15 Poročila v italijanski — 85.30 Poročila v italijanski — 85.45 Poročila v italijanski — 85.55 Poročila v italijanski — 86.00 Poročila v italijanski — 86.15 Poročila v italijanski — 86.30 Poročila v italijanski — 86.45 Poročila v italijanski — 86.55 Poročila v italijanski — 87.00 Poročila v italijanski — 87.15 Poročila v italijanski — 87.30 Poročila v italijanski — 87.45 Poročila v italijanski — 87.55 Poročila v italijanski — 88.00 Poročila v italijanski — 88.15 Poročila v italijanski — 88.30 Poročila v italijanski — 88.45 Poročila v italijanski — 88.55 Poročila v italijanski — 89.00 Poročila v italijanski — 89.15 Poročila v italijanski — 89.30 Poročila v italijanski — 89.45 Poročila v italijanski — 89.55 Poročila v italijanski — 90.00 Poročila v italijanski — 90.15 Poročila v italijanski — 90.30 Poročila v italijanski — 90.45 Poročila v italijanski — 90.55 Poročila v italijanski — 91.00 Poročila v italijanski — 91.15 Poročila v italijanski — 91.30 Poročila v italijanski — 91.45 Poročila v italijanski — 91.55 Poročila v italijanski — 92.00 Poročila v italijanski — 92.15 Poročila v italijanski — 92.30 Poročila v italijanski — 92.45 Poročila v italijanski — 92.55 Poročila v italijanski — 93.00 Poročila v italijanski — 93.15 Poročila v italijanski — 93.30 Poročila v italijanski — 93.45 Poročila v italijanski — 93.55 Poročila v italijanski — 94.00 Poročila v italijanski — 94.15 Poročila v italijanski — 94.30 Poročila v italijanski — 94.45 Poročila v italijanski — 94.55 Poročila v italijanski — 95.00 Poročila v italijanski — 95.15 Poročila v italijanski — 95.30 Poročila v italijanski — 95.45 Poročila v italijanski — 95.55 Poročila v italijanski — 96.00 Poročila v italijanski — 96.15 Poročila v italijanski — 96.30 Poročila v italijanski — 96.45 Poročila v italijanski — 96.55 Poročila v italijanski — 97.00 Poročila v italijanski — 97.15 Poročila v italijanski — 97.30 Poročila v italijanski — 97.45 Poročila v italijanski — 97.55 Poročila v italijanski — 98.00 Poročila v italijanski — 98.15 Poročila v italijanski — 98.30 Poročila v italijanski — 98.45 Poročila v italijanski — 98.55 Poročila v italijanski — 99.00 Poročila v italijanski — 99.15 Poročila v italijanski — 99.30 Poročila v italijanski — 99.45 Poročila v italijanski — 99.55 Poročila v italijanski — 100.00 Poročila v italijanski — 100.15 Poročila v italijanski — 100.30 Poročila v italijanski — 100.45 Poročila v italijanski — 100.55 Poročila v italijanski — 101.00 Poročila v italijanski — 101.15 Poročila v italijanski — 101

Nekaj za mlada srca

Ščinkavec

Lej ga, pevca! Saj ni nič drugega ko majhen ščinkavec, pa ima vendar tak glas pod drhtečim, rdečim perjem na grlu, da ga je daleč slišati; kakor klic človeka.

»A tukaj je tvoje domovanje, mojster? — Saj se poznavala«

»Seveda se,« mi pokima in mi na vso moč zažgoli.

»In nemara je tu nekje tvoja gospodinja naredila gnezdo in velja njej ta pesem? Povej no, ali ni tvoj glas preveč doneč in ne bo privabil mačke ali podlasice? Pa da me ne boš napak razumel: jaz imam rad tvoje petje, ampak dozdeva se mi, da si preveč brezskrben.«

»Ha,« se mi zasmeje — in resnično — njegov klic je slišati, kot bi se mi v obraz zasmejal, »le kar najdi moje gnezdo, če moreš!«

Tako mi je, ko da hoče kar staviti z menoj. Ker pa pri stavih nikoli nimam sreče, pa začnem rajši o vremenu govoriti. »Kakšna zima je bila, kaj,« začnem in hkrati pričakujem, da se mi bo zahvalil, saj je ta ščinkavec brez dvoma eden tistih, ki vsako jutro potrkajo na okno naše jedilnice. Toda on se dela, ko da ni bil nikoli zraven.

»A videla sva pa že drug drugega, ali ne, sosed? Ali še veš, da je bil tukajle čez meter visok zamet, in da so naši kmetje odkidali sneg in napravili gaz? In kako da sem obhodoval snežno belino in je tedaj posijalo opoldansko sonce? No, in prav ti si bil tisti, ki me je tako pristržno razveselil! Sredi sonca, ki je pripekalo na sneg,

tamle na najvišjem kupu, je nenadoma sedel ščinkavec in je zagostolel prvi pomladanski pozdrav v zimski dan.«

Kajpa da je bil on! Pa še kako je ponosen, da to vem! Precej zažgoli tisto pesemco, ki mi jo je bil takrat zapel, in zahteva, da bi jo spoznal. Jaz iz vlijudnosti priklimam, rekoč: »Res je,« in se odkrijem.

Ker na sosedu ne morem iti kar naprej. Zato ga vprašam, kako je kaj njegovi gospe in kdaj da se je vrnila domov? Saj je pri ščinkavcih tako, da se ščinklje večidel že zimo odpravijo na jug in da brhki ščinkavci ostanejo pri nas. Komaj sem vprašal, sem našel prastaro rano. Slišim, kako se gospod razburja in hujuje, nemara da še mene psuje.

A to je brčkone stara jeza na ženske, ki preveč rade potujejo. Kdaj da se je ljuba družica vrnila, vprašam vljudno še enkrat. Zdaj ga šele razumem, kako je ogorčen! Seveda je bila predolgo na jugu, in mož je ves divji na vse ščinklje in na navado, ki jim je kar v krvi. A kdaj da se je vrnila domov, ga še zmeraj nisem razumel, pač pa se delam, da to že vem, in kimam in sočutno dvignem ramena. Ker vem, da moram pogovor v dobrem končati, skušam napraviti majhen

dovtip. Če že ve, koliko fantkov in punčk da bo v gnezdu, ga vprašam. Tedaj se v očetovskem ponosu na ves glas zasmeje in se oglasi z dolgim, gostolečim predlogom. Spet nisem vsega razumel, pa je brez dvoma spet stava, ki me poziva nanjo.



Kaj da bi rajši imel, ali fantke ali punčke, vprašam še ščinkaveca in si že popravim klobuk, da bi šel dalje. No, to sem jih slišal! Le kako se ti zna ta barabica kregati! Da je to sama traparija ljudi, da je glavno, da so otroci zdravi, pa ne da bi ubogi materi še nemara kdo kaj očital! »Počasi, počasi,« ga opominjam, »saj nisem tako hudo mislil, sosed!« Vendar vidim, da je boljše, če grem naprej. Saj nemara tudi motim skrbno gospodinjco, ki se boji in mogoče kje v gnezdu še misli, da se mora ubogi ščinkavec s tem tujim možakom boriti na življenje in smrt.

Torej — še enkrat, lepo zahvaljen za prvi pomladanski pozdrav tam na snegu,« mu pravim in grem počasi dalje. V zahvalo zažvižga tisti pozdrav za menoj. Toda, nemara si to le domišljam, da ga je zapel zaradi mene? Brčkone velja neki drugi, ki ve zanj in moj prijatelj ščinkavec!

Moj prvi zajec

Prva moja pot je bila lov na ruševca, ki je eden najlepših in najmenitnejših ptičev lovske perutnine. Ker prebiva visoko v Alpah, tam, kjer neha redni gozd, kjer se začne staro krivenčasto nizko drevje, posebno ruševce — oddro ruševce — kjer je svet več ali manj pust, je lov na to krasno planinsko ptico poseben užitek. Že nekaj mesecev prej, preden je bil lov na ruševca dovoljen (maj, junij) sem prošil strica, da bi smel iti z njim, kadar bo šel »nadenje«, kar mi je seveda radevolje dovolil.

Lepega popoldneva meseca junija sem si oprtal svoj nahrbtnik in »se potegnile« v vlakom do Jesenic, kjer me je stric že pričakoval. Po kratkem odmoru sva odšla. Že pot sama, dasi je precej strma, nama je nudila tisočero najkrasnejših vtisov. Imela sva najlepši razgled na Alpe. Pozno pod noč sva »prikrevala« do bajte, kjer sva imela namen prenočiti. Stric je zapel: »Pozdravljena o j hišica...«, še celo jaz, dasi nimam posebnega

snežne in skalne jerebe. Odzivali so se drugi planinski peveci, vsak po svoje je pošiljal pozdrave mlademu jutru. »Sedaj pa le tiho in mirno,« mi je šepnil stric, »ruševce bo kmalu tu.« No pa njegov opomin je bil itak odveč, ker se od mrazu že tako nisem mogel ganiti. Komaj je preteklo nekaj trenutkov, sva že slišala za hrbotom neke frfotanje in glasen »Tš u u i...«. »Je že tu,« sem si mislil. Stric ga je pa hotel imeti na kakih 30 korakov oddaljeni zasneženi ravni pod nama; zato ga je z malo bolj slabotnimi »Tšuuic« kot prej ruševce, hotel zvabiti na ta kraj. Slišal sem neko frfotanje po zraku in v tem hipu sva zagledala ruševca, ki se je spustil na sneg prej omenjene jase. Z napol priprtimi očmi sem si natančno ogledal krasnega gorskega pevca z velikimi krivci v repu. Rep ima namreč zakriviljen, zaradi česar mu pravijo tudi »škarjevec«. Opazovala sva petelinovo ponašanje dobrih pet minut. Stric je počasi, previdno pomolil puščino čez skoki ruševca, pritisnil na petelina, iz cevi je siknil ogenj in volto se je razlegel strel po bližnjem skalovju. Na snežni jasi pred nama je v smrtnem boju trepetal krasen ruševce s 5 krivci...

Naj povem še primer, kako sem v zadnjih božičnih počitnicah ob luninem svitu sam streljal zajca.

Polna luna vs snegom docela pokriti naravi je nekaj tako krasnega, da se ne da popisati. Posebno za lovca je taka noč silno privlačna. Stric je torej odločil, da greva čakat lisico v neko sušnico (na Gorenjskem pravijo paždba), »če prikaže pa kakšen zajček,« je rekel, »ga pa tudi ne bova pardonirala.« Streljal boš pa ti, Janez, le glej, da dobro pomešiš, ker pri luni se prav rado zgreši! Prostor za »šalit« imaš dosti, zajec je pa majhen. Le glej, če ne...« Naprej ni izgovoril, ker je že ugledal v daljavi lisico, ki je šla počasi preko polja. Paždba je imela na treh straneh majhne odprtine, skozi katere sva imela lep razgled čez vse polje. K glavni liniji sem se postavil jaz s puško v roki. Čez nekaj minut že ugledam zajca, ki jo briše naravnost proti nama. Ko pride na kakih 20 korakov, pa sede, kot bi hotel reči, »tu me imaš, sit sem že življenja, ustrel me!« Jaz merim, merim s stričevim opominom v glavi, »dobro pomeš,« toliko časa, da se je zajček naveličal čakati in je zopet odkuril. Malo nerodno mi je bilo, ko mi je stric vrgeč pod nos: »Ti si pa kot ustvarjen za lov. Saj bova komaj nosila domov, če bo šlo tako naprej.«

Ježilo me je, toda kaj sem hotel, če sem še bolj napejal oči, tiste črne pike na snegu ni bilo in ni bilo več. Vtopil sem se v premišljevanje, kdo je že vse tu notri v tej paždbi čakal na ponoči se pregibajočo divjačino, in da je imel morda tudi tako smolo kot jaz. Sklenil sem, da bom sedaj streljal, ne pa samo meril. V tem hipu me dregne stric: »Sedaj pride mimo tvoje linije zajec.« Gledam, gledam pa nič ne vidim. Naenkrat pa, kot bi zrasel iz tal, sedi v razdalji 30 korakov pred menoj zopet velik dolgoušec. Pomerim, kolikor mogoče dobro in pritisnem na petelina. Toda kaj! Nič ne počit! O ti vrag! Kaj pa je sedaj zopet? Vprašujoče pogledam strica, ki mi šepne: »Na ta način boš postrelil vse zajce, da jih še za zarod ne bo. Z zaprto puško, z nenapetim petelinom — se ne more streljati!« Tedaj sem šele opazil, da nisem imel napetega petelina, torej tudi sprožit nisem mogel. O, ti smola ti! Puško pomolim stricu, češ naj on v bodoče strelja, sam pa da bom drugič. Stric to ponudbo odkloni: »Le

streljaj, Janez,« pravi, »vsak začetek je težak.« Zopet stopim k liniji in trdno sklenem, da v prihodnje dobro pomešim in ustrelim. Zdelo se mi je, da imam v ustih žeokus slastne zajčje pečenke. Ni bilo treba dolgo čakati. Zopet prikaže zajec in sede. Luna je sijala, da je bilo svetlo kot po dnevi. Pomerim, zajec pa počasi skače naprej. Ko ga imam zopet na muhi, sprožim. Dim se razkadi, na snegu leži nekaj črnega. Stric me potreplja po rami in pravi: »No, vidiš, pa si ga le spravil na oni svet!« Bil je lep zajec, ki je tehtal, kot sem pozneje doma ugotovil, neiztrebljen 5 kg.

Domov grede se mi velik stričev nahrbtnik izza katerega je mohl dolg in težak stričev kožuh, ni zdel nič kaj težak. Stric si je vzel mene za »starč« in me nazival le »moža s culoc,« sebo pa »moža s palico,« ker je nosil puško. »Gotovo bo do jutri,« je rekel, »zajčje cajtenge pisale, kakšer »mož s culo« je strašil ponoči po polju. Zajci bodo dobili navodila, da naj se kolikor mogoče izogibljajo paždbe, in naj se nikar tam po polju ne ustavljajo in posedajo, kajti tudi »mož s culo« je ugonobil največjega člana zajčje družine. Vsak naj teče, če že mora mimo paždbe, kolikor ga le pete nesejo.«

Končam! Če ste se dolgočasili, je sedaj minilo.



23 **MIŠEK** **detektiv**

Mišek je vzel v roko svoj čevlji, ga dal povohati Čuvaju, potem pa je čevlji zagnal daleč od sebe.

»Pojdi in išči!« je zaukazal.



Toda Čuvaj je obstal na tleh in mohl jezik daleč iz gobca.

»No! Pojdi in poišči, sem ti dejal!«

Pa — nič. Čuvaj se ni zganil. Mišek je šel sam po čevlji, a Čuvaj ga je mirno gledal in mahljal z repom.

Potem je sledila zadeva gospodične Minke, ki je telefonirala, da je nekaj piščancev prišlo na njen vrt in ji napravilo veliko škodo. Gospodična Minka je prosila, da naj polizvedovalni urad izsledi, čigavi da so piščanci, ki naj se pošteno kaznujejo. Mišek je razložil ta slučaj Kužku.



»Na povelje, gospod načelnik!« je dejal Kužek in je salutiral. »Prepušite to zadevo meni!«

Čez nekaj hipov je bil Kužek že nazaj.

Povsod na svetu imajo zmae

Že pred davnim časom je na Kitajskem mlad in staro spuščalo zmaje v zrak. Ti zmaji so bili ali resnične oblike zmajev iz papirja, ki so se napolnili, ko jim je veter pihal v žrelo, ali pa so bili drugačne oblike in so imeli po štiri do



pet napetih kovinskih strun, ki so v ozračju čudovito zvenele. Največje in najbolj umetno izdelane zmaje so spuščali v zrak v okolici Tienčina. Ti so bili tako veliki, da jih je moralo držati po pet moških.

V davni Grčiji in starem Rimu niso imeli papirja kot na Kitajskem. Zatorej je to skoraj skrivnost, s čim je bil prevlečen zmaj tele male



deklice na sliki, ki je posneta s prekrasne vaze, katero hranijo zdaj v muzeju v Napoliju. Če so za to uporabljali »papir« starega veka, egiptovski »papiros«, je težko reči.

Jako praktični so domačini na otokih Tihega oceana. Prav lično si iz palmovega listja naredijo zmaja in privežejo nanj namesto repa — kar



vrvice s trnkom. Nato udobno čakajo, kaj jim bo zmaj nalovil. Kadar opazijo, da zmaj nekaj poteza navzdol, pa že vedo, da je riba »prišla«.

Silvin Sardenko:

Nekaj cerkvene zgodovine s Posavja

Drugi v istodobni štiriposredni detelji je bil šmartinski župnik Anton Namre. Bil je do leta 1863 lokalist v Kopanju in potem skoraj polnih 30 let župnik v Šmartnu pod Šmarno goro. Umril je kot upokojenec 13. septembra 1893. Bil je pesnik iz Potočnikove šole in v kolikor ga je Potočnik prekašal v glasbeni nadarjenosti, v toliko je Namre presegal Potočnika v pesniškem občutju in izražanju. Voč Namretovih, po Riharju, Potočniku in Burji uglasbenih pesmi se še danes prepeva v naših cerkvah, kakor n. pr. »O Marija, moje želje,« »Cvetice cvetice ena,« »Grob odprti je — Aleluja!«... Posebno lepo hvalnico je zapel Kristusovi cerkvi: »Drevo košato zeleno, ter Stvarnikovi modrosti: »Živali nas uče«. Vendar bolj ko po svojih cerkvenih, je bil Namre med ljudstvom znan po svojih svetnih pesmih. Mnogokdaj in mnogokje se te Namretove pesmi še prepevajo, čeprav se je ime pesnikovo že davno pozabilo. Ker pa govorimo o kulturnih delavcih preteklega stoletja na Posavju, smo morali oživiti tudi spomin na šmartinskega župnika Antona Namreta. On je v mnogočem pomagal iztrebiti s Posavja napake preteklih treh desetletij.

Tretja doba.

Dvanajst let je pastirval Jakob Burja na Ježici. Za dve reči si je predvsem prizadeval v svojem požrtvovalnem pastirskoprosvetnem delu: za nedolžno mladino in zavedno ljudstvo. In zopet dve reči sta bili, ki sta predvsem žaleli njegovo

bogoljubno in rodoljubno srce: razuzdana moška mladina in razširjeno beraštvo.

Kdo ve, kolikokrat je stopil Jakob Burja čez prag slovečih knjigotlačnic pri Gerberju v Ljubljani, da si je nakupil lepih knjig, ki jih je širil med posavsko mladino! Katera posavska hiša ni poznala ene ali druge knjige, ki so bile tisti čas na trgu: *Življenja srečna pot za mladence, Krščansko dečičstvo za mladice*, kakor je dejal Burja, *Filoteja za bogoljubne duše*, dalje: *Vrt nebeški za odrasle, Vrtec nebeški za deca, Svete pesmi za krščanske družine, Kalvarija za bolnike, Bratovščina sv. Uršule za srečno smrt, Šmartnice za mesec maj, Večni mesec za krščansko popolnost*. To bi bile nekatere znamenitejšje knjige iz one dobe.

Posebej naj imenujemo molitvenik za mladino: *Sv. Alojzij, lilijski v božjem vrtu*. To knjigo je župnik Burja priporočal in naročal zlasti ob 300 letnici rojstva sv. Alojzija (1868). Navadno je tej knjigi dodal na posebnem listu dve svoje pesmi, leta 1865 priobčeni v »Zgodnji Danici«: »Smrt modre deklice« in »Smrt posvetnega dekleta«.

Jakob Burja je prispeval tudi pregovore in izreke za Zalokarjev slovar. Le škoda, da ni pripisal imena tistega kraja, v katerem je bil med narodom znani pregovor ali rek. Nekaj izmed njih je mogel dobiti pač med Posavci, saj je Burja sam rekel o Posavcih, da je njih govorica ozaljšana z izreki kakor trava na trati s cvetličami. Obžaloval je, da narodova poezija toliko bolj umira, kolikor bolj umetna napreduje. Vendar je Burja cenil in ljubil tudi umetno pesem. Drag mu je bil celo latinski pesnik njegove dobe: Jakob Finfinger, ki je dne 24. aprila 1865 umrl kot lokalist pri Sv. Katarini nad Medvodami.

Drugo, kar je Burja skrbelo, je bilo razširjeno prosjaštvo. Pa ta nadlega so bili večidel tuji prosjaki in postopači, pred katerimi večkrat ni bila nobena reč varna. Burja je vedel, da je po krščanski ljubezni vsak dolžan izkazovati usmiljenje; vedel pa je tudi, da so med prosjaki mnogi, ki niso potrebni, marveč le leni, zato ne iščejo pomoči v domačem kraju, kjer jih vse pozna.

Ne manj kot pesnik, pevec in govornik je župnik Jakob Burja deloval na Ježici kot ljubitelj glasbe, ker je bil tudi sam glasbenik.

Za Jakoba Burje so se udomačile na Ježici lepe ljudske in umetne, cerkvene in svetne pesmi. Dotlej cerkev in župnija sv. Kancijana še ni slišala takega petja. Ljudstvo je zamaknjeno poslušalo in iz cerkve je neslo pesem tudi na svoj dom in v svoj delokrog. Pastir jih je pel na paši, n. pr. tisto o sv. Valentinu in sv. Peregrinu; ratar si jo je življal na polju; kosce jo je pol vrisaje prepeval na senožeti; dekleta si jo je pelo za vrtnim ograjkom na jutro in večer.

Nekatere svete pesmi so po Riharjevih in Dolinarjevih napevih, kakor n. pr. velikosmaršarska »Za Bogom častimo Marijo najprej«, postale kar posavska lastnina. Starim Posavcem menda še zveni v ušesih ta Marijina pesem, kakor sta jo pela goreča pevca, Skalarjev in Umkovec oče, ki sta s svojim močnim glasom nadvladala ves povski zbor.

Posavec je tedaj po zaslugi župnika Jakoba Burje po sveti pesmi rastele v globoko vernega in za svojo cerkev vneta človeka, kakršnega še danes srečavaš na Posavju. Izza te dobe je prišlo v navado, da so najvplivnejši možje iz župnije vsako leto poromali na Sv. Višarje. Brezje takrat še niso bile tako znane med slovenskim ljudstvom. Še danes moremo videti na starih slikah:

Alešovega, Camrovega in Umkovega očeta kot višarske romarje. Aleša v ponosni postavi, Camra z resnim obrazom, Umka z napol odprtimi ustnicami, kakor da bi hotel zapeti romarsko pesem. Burja jih je učil: »Moli in delaj, pa na Marijo nikar ne pozabi! Posavci so vse to spojinjavali; pa jim je blagoslovilo polje in živino. Tako jim je rastle zmoženost, da so mogli plačevati davke in poravnavati dolgeve in še sosedu v okolici so pomagali iz zadrege.

V tej, po številu tretji prosvetni dobi, je pesem mikala in likala posavsko ljudstvo. Jakob Burja je prikupil Posavcem tudi Riharjevo svetno pesem. V pozne in še v nedavne rodove se je slišala na Posavju Riharjeva »Savica« in »Zalosten glas zvonove, pa tudi Blaža Potočnika »Zvonikarjeva«.

Za Burjo in njegovo prosvetno delo zelo značilno potezo bi prezrli, ko bi ne omenili češčenja Zalostne Matere božje, ki ga je prav on ukoreninil med posavskim ljudstvom v podružni cerkvi sv. Jurija v Stočicah. Takoj prvo leto po svojem prihodu je zložil in uglasbil pesem: »Sedem besedi Jezusovih na križcu. Tretja izmed sedmerih kitic se ozira na Zalostno Mater božjo.

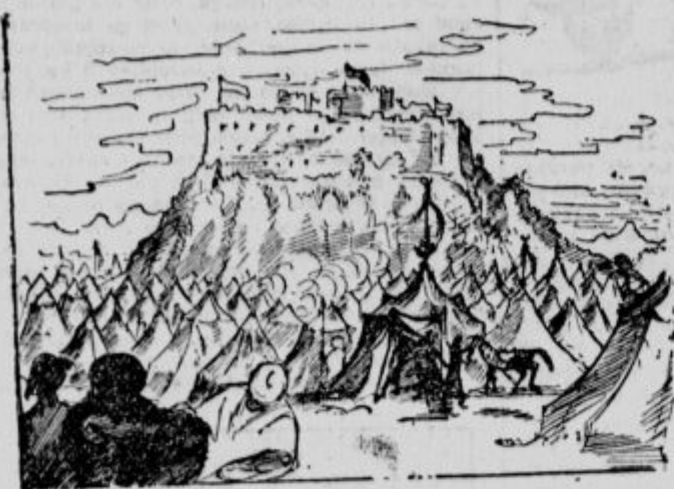
»Jezus milo pogleduje a križa Mater v žalosti; Janezu jo izročuje, njega z nami Materi: Sin, poglej tu mater mojo, vzemi jo za mater svojo! Zena, glej tvoj sin, zate varh edin...«

Ta pesem, z nekoliko popravljenim besedilom, se še vedno v p. Angelikovega napetu poje v postu po naših cerkvah (Dajle.)

Miklova Zala

SPISAL DR. J. SKET

RISAL E. GODEC



43.

Beneški kupci trdijo, da jim v njihovem gradu Turki ne morejo do živega. Zategadelj da bo sovražnik v kratkem ustavil obleganje in bo moral zapustiti oni kraj. Saj se ne more tam njegova vojska več preživljati. Šli pa bodo dalje ob reki na ono stran doline. In ko bodo že tako blizu nas, kdo jim ubrani, da ne pridrve tudi k nam? Pravijo, da so že v Kanalski dolini.



44.

Tako jim je pravil Mirko in kmetje so se v Gradišču še dolgo posvetovali med seboj. Sklenili so, da hitro popravijo vse zidovje okoli Gradišča in ga spremene v močno trdnjavo. Tudi cerkev sv. Jakoba naj se močno utrdi in tudi jame pod planinami, čez katere gre prelaz na kranjsko stran. Tam v pečinah je še danes jama, ki ji pravijo 'Tabor', kamor so se skrivali kristjani pred Turki.



45.

Pozno v noč se je končalo posvetovanje. Hude slutnje so pretresale kmetom srce in glavo. Pa kako da jim ne bi, ko pa je šel glas o turških grozodejstvih že desetletja po deželi in je vse trepetalo pred njimi! Le z majhnim upanjem so odhajali na domove in gledali v negotovo bodočnost. Tudi Rožna dolina, ta biser slovenske dežele, stoji pred grozno preizkušnjo, da Bog pomaga!

MALI OGLASI

V malih oglaših velja pri iskanju službe vsaka beseda L 0,30, pri ženitovanjskih oglaših je beseda po L 1.—, pri vseh ostalih malih oglaših pa je beseda po L 0,60. Davek se računa posebej. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dobe:

Dobro kuharico

k 3 odraslim osebam, za vsa dela, takoj sprejemem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2055. (b)

Dekle

snajžno, pošteno, zmožno samostojne kuhe in vseh gospodinskih del, sprejemem takoj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2102. (b)

Entlarico

izveščano za perilo, azuriranje in overlo, sprejme Matek & Mikeš, Ljubljana, Frančiškanska ul. (b)

Pošteno služkinjo

sprejem takoj ali pozneje. — Viale Vittorio Emanuele (prej Bleiweisova cesta) 9/II. (b)

Službe

Jstejo:

Postrežnica

išče zaposlitve v dopoldanskih urah. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2114. (a)

Kupimo

Veverične, lisice in

dihurjeve kože kupujem vsako množino in plačujem zelo dobro. Blago se lahko pošlji po pošti na naslov: D. Zdravčič, trgovec, Ljubljana, Stari trg 30. (k)

Prodajo

Topinambur

nadomestek za krompir nudi Sever & Komp., Ljubljana. (l)

Cvetje, sadje

po najnižji ceni se dobi pri Balohu, Kolodvorska 18, dvorišče; tel. 39-66. (v)

Razprodajamo dalje

najlepših vrst, begonije, gladiole in druge cvetne gomolje. Zahtevajte cennik. — Sever & Komp., Ljubljana. (l)

Avtomatsko tehtnico

popolnoma novo, nosilnost 20 kg, rdeče barve, znamke »Titan«, prodam. Tovarniška št. 13. (l)

Seno

prvovrstno, sladko, oddaja skladišče Niklsbacher, Tyrseva cesta 36. (l)

Dve omarici

za shrambo živil prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2111. (l)

Zaradi boleznij prodam

trgovino z mešanim blagom v centru Ljubljane. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takoj« št. 2099. (l)

Seno, zdravo

v balah imam naprodaj še nekaj vagonov. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobava v aprilu« 2120. (l)

Prodaj

več rabljenih ročnih vrčkov za mleko. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 2122. (l)

Vajenci

Vajenca

za vodovodne instalacije sprejemem. Vinko Bokavšek, Ciglarjeva 12, Moste pri Ljubljani. (v)

Stanovanja

Jstejo:

1 ali 2-sobno stanovanje s pritlikalnimi, išče v sredini mesta mirna in solidna gospodinja za takoj ali za mesec maj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1968. (c)

Sobe

Oddaje:

Lepo sobo

s souporabo kopalnice oddam boljši osebni v centru. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2100. (s)

Opremljeno sobo

oddam mirni gospodini. Bezenškova 22. Vprašati popoldne. (s)

Berite

Slovenca

in oglašujte v njem!

Posestva

Hišo, tristanovanjsko

z vrtom, na periferiji Ljubljane, prodam brez posredovalca. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Sončna« št. 2098. (p)

Pouk

Italijanska konverzacija

in pouk za začetnike. — Uspeh zajamčen. — Cena zmerna. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1983. (d)

Denar

Kratkoročno posojilo

za dobo največ 6 mesecev, iščem za takoj. Plačam visoke obresti. Miškec, Ljubljana VII, Medvedova 38. (d)

Inserati

v »Slovencu«

imajo največji uspeh.

LJUBLJANSKI

KINEMATOGRAF

Predstave ob delavnikih ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 19.30

Nepozabne romantične pustolovščine po fantastičnem romansu Emilija Salgarja

MALAJSKI PIRATI

Massimo Girotti, Camillo Pilotto, Clara Calamai

Film za najširšo publiko!

KINO SLOGA - TEL. 27-30

Odlíben zabaven film po slavni Zellerjevi operi

Ptičar

Marta Harell — Theo Linggen — Hans Moser — Leo Slezak

KINO MATICA - TEL. 22-41

O vsemestnih socialnih vprašanjih razpravlja zadnji Charles Laughtonov film

Na ulici velemesta

V gl. vlogah: Charles Laughton in Vivien Leigh

KINO UNION - TEL. 22-21

Nagrada v naprej

Popotnik, ki je videl mnogo sveta, pride k brivcu. Pomočnik tujega gosta površno namili in nato tudi površno obrije. Ne ždi se mu potrebno, da bi moral na tujca bogzna kako paziti. Celo dvakrat ga ureže. Tujec ne reče nič. Pač pa, ko plača, da tudi pomočniku razmeroma veliko nagrado, liro in pol. Čez dva dni tujec zopet pride. Pomočnik si je darežljivega gosta dobro zapomnil. Uslužbu mu postreže, pazljivo in vestno ga obrije. Tujec je kar zadovoljen in ko plača, stisne pomočniku v roko pet čentezimov. Začuden ga pogleda pomočnik, tujec pa pravi: »Teh pet čentezimov je za zadnjič. Tisto liro in pol od zadnjič pa smatrajte kot nagrado za danes!«

dne so ga pri »Storkljic« zastoj pričakovali: Conegliano ni prišel.

Janez Bocaro je stopil po svoji navadi že zgodaj v steklararno. Nemir ga je obšel, ko ni našel svojega prijatelja Conegliana, s katerim je hotel izpeljati svoje načrte. Pa tudi sam je bil še »slavenc in od notranjih ganilij prejšnjega dne še ves vznemirjen; mrzlična noč brez spanja ga ni mogla uravnovesiti. Tudi so ga njegovi prijatelji, ki so mu pri prihodu iz erca vzklikali, ganili do solz. Celo sodelavci iz sosednjih steklarn so prišli in napovedali, da bodo steklarju v Muranu priredili posebno slavo v njegovo čast. Kmalu bo tudi trenutek tu, ko bo stal pred obličjem mojstra Andreja, ki ga je tako ljubil, in duša mu je pisla v nedopovedljivi radosti.

Guissetti je prišel točno in oba, stari in mladi, sta se prisrčno in dolgo objela. Potem se je mojster Andrej nasmešnil in rekel sladko:

»Torej si zadovoljen, Janez?«

»Oh, moj dobri mojster! Vi ste, vi...«

»Ne, Janez! Nimam prav nikakega deleža na tem. Senator Stampa je vse to storil. Senator je pravičen mož. Če ti je izkazal čast, je znak, da si si jo zaslužil!«

»Mojster!...«

»Da, da, Janez! Nič drugega, nego pravica! Pa mi vendar povej, kod si bodil včeraj zvečer?«

»Bežal sem... Strah me je bilo one množice! Pa nič ne de: zdaj sem srečen.«

»Verjamem. Ampak tam gori bi te nosili v zmagoslavju.«

»Potem sem prav storil, ko sem zbežal!«

Guissetti je nekoliko pomolčal. Potem je rekel nekam žalostno:

»Zdaj pa mi povej, kaj misliš storiti?«

»Kaj mislim storiti, mojster?«

»Da!... Pojdiš proč?«

»Da bi vas zapustil!«

»Seveda! Hočelo, da greš od mene. Pogledi, že začenjajo!«

Vrsta so se odprla. Vstopili so nekateri lastniki sosednjih steklarn, da bi čestitali mladeniču in mojstru. Prihajali bodo tako tudi ves dan in pomislili, kako bi si Janeza prilastili zase. Janez je vse ponižno sprejel in rekel, ko so odšli:

»Mislite, mojster, zares, da bi vas zapustil? Vi ste me vzgajali in po vaši milosti sem to, kar sem. Moja umetnost je vaša in vse dobro te iznajdbe naj delim z vami!«

»Da, da, moj fant! Pa ti ne računaš na to, kar ti ponujajo: denar, naslov gospodarja in, če hočeš, tudi predujme, da se lahko postaviš na lastne noge...«

»Naj mi nudijo, kar hočejo, jaz ostanem pri vas!«

Guissetti ga je prijel za roke:

»Dobro, Janez, dobro! Ti imaš plemenito srce! Torej ostani in zmeniva se! Prav gotovo se boš kesal.«

V resnici pa je mislil Janez povsem na neko drugo stvar: rad bi govoril o Tuliji! Pa si ni upal. Stari mojster gotovo ni mislil na to. Tako je prešlo jutro, ki je bilo večkrat prekinjeno z obiski, in Janez se ni odločil, da bi rešil zadevo srca.

Pač! Sklenil je da se bo poslužil Conegliana. Pa ravno njega danes ni bilo v delavnici.

Prikazal se je šele okoli dveh popoldne.

Sprva je bil nekoliko zmeden. Pa je začel govoriti o svojem smešnem dogodku v takih zbranih besedah, da je kmalu dobil ravnovesje. Ko je sedel na svojem prostoru v pisarni steklarne, je bil že spet ozdravljen in vesel. Tam ga je Janez poiskal in mu rekel:

»Odlóži za trenutek svoje delo, Conegliano, in me poslušaj! Gre za Tulijo!«

Conegliano je vedel za srčne zadeve in načrte svojega prijatelja. Dasi je rad in veliko govoril, je znal pa v gotovih rekeh molčati, če je bilo treba.

Janez mu je namreč nekoč zaupal vse svoje težave in muke.

Paul Heuzé:

8

Steklar iz Murana

zgodovinska povest.

Na trgu ni bilo še nikogar. Šel je naravnost predse in tekel kakor blazen... Predrl je vrsto oboroženih mož in se vrget pred vrata svetega Marka. Udaril je s pestjo po njih in vstopil v cerkev... Storil je še par korakov in potem padel brez moči ob vzhodni stebra...

Cerkev je bila temna, mrzla in tiha kakor grob. Nikogar ni bilo v nji. Medla svetloba oddaljenih sveč, se je kakor v megli odbijala na skrivnostnih obokih, kjer so se lesketali zlati mozaiki. Lahke sapice so prinašale duh po kadilu in objemale srce z globokim, resnim, večnim mirom...

Janez pa je na kolenih jecljal: »Sveta Devica!... To je preveč zame... preveč... Daj mi moči!... Moči!...«

V.

Pesnik in steklar.

Conegliano je bil pesnik in steklar. Kakor njegov prijatelj Bocaro je imel tudi on pet in dvajset let. Bled, suh, izkočen v ledjih, je hodil z raztresenim obrazom in zavrtom papirja v roki; oblečen je bil nemarno in nerodno, kakor je bila pač navada pri pesnikih, ki so tudi v tem iskali nekaj posebnega in občudovanja vrednega. Gotovo bi ga posnemanje njih požrešnosti in zdvojenega življenja spravilo še v ječo in na vislice, ko bi mu Bog ne dal k sreči pošteno nprav in pridnosti, ki ga je uvrstila med najboljše mladeniče.

Govoril je veliko, zelo pogosto in z močnim glasom. Rekli bi o njem, da je bil pravo nasprotje senatorja Stampa in govoril le nekoristne besede. Ljubil je besede zaradi besed in njih blagoslavja ga je upijanjalo. Zato je iskal le zveneče, barvane,

Za Ljudsko tiskarno v Ljubljani: Jože Kramarič

Izdajatelj: inž. Jože Sodja

Urednik: Viktor Cenčič